

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninklijke relaties
Directie Democratie en Burgerschap
partijfinanciering@minbzk.nl
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Utrecht, 26 juni 2019

Betreft: Verantwoording subsidie Wet financiering politieke partijen 2018

Geachte heer Bagchus,

Hierbij ontvangt u de subsidieverantwoording inclusief de controleverklaring van de accountant van Vereniging GroenLinks en haar neveninstellingen: Jongerenvereniging Dwars, Bureau de Helling (Wetenschappelijk Bureau GroenLinks) en Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad (buitenland instelling).

Vanaf 2019 wordt Stichting Bureau de Helling DDA volledig opgenomen in de controleverklaring van de huisaccountant. Voor 2018 is in een mailwisseling van 17 april 2019 met [REDACTED] overeengekomen dat nog éénmalig een samenstellingsverklaring door u wordt geaccepteerd.

Ik verzoek u tot vaststelling van de subsidie in het kader van de Wfpp over 2018. Het vastgestelde bedrag kan minus het voorschot uitbetaald worden op IBAN NL62TRIO0784750068.

Ik dank u hartelijk voor het door u gestelde vertrouwen en hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet

Jessie [REDACTED] ven
Algemeen directeur Vereniging GroenLinks

Vereniging GroenLinks
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 8008
3503 RA UTRECHT

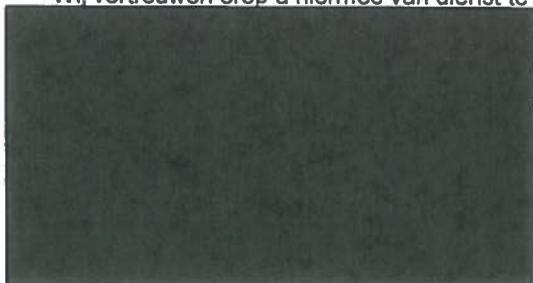
Amsterdam, 18 juni 2019

Behandeld door: [REDACTED]
Referentie: 3210.C.18/29541

Geachte [REDACTED]

Hierbij zenden wij u onze controleverklaring met betrekking tot de verantwoording Vereniging GroenLinks WFPP 2018 op grond van de "Wet financiering politieke partijen" ten behoeve van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, alsmede een door ons gewaarmerkte exemplaar van de verantwoording.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Bijlagen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Deze controleverklaring is afgegeven ten behoeve van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Aan: het bestuur van Vereniging GroenLinks te Utrecht.

Ons oordeel

Wij hebben de in deze verantwoording 'Vereniging GroenLinks Wet financiering politieke partijen 2018' opgenomen financiële verantwoording GroenLinks (pagina 7 en 8) en de overzichten (pagina 9 tot en met 20) van Vereniging GroenLinks te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geven:

- de financiële verantwoording 2018 (artikel 25, eerste lid, onder a) en de daarin opgenomen rekening van kosten en opbrengsten (artikel 26 onder c);
- het overzicht van de bijdrage van in totaal € 4.500 of meer die de partij in dat kalenderjaar van een gever heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd (artikel 25, eerste lid, onder b); en
- het overzicht van de schulden van € 25.000 of meer, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, derde lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd (artikel 25, eerste lid, onder c), een getrouw beeld.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Tevens zijn wij van oordeel dat het in de verantwoording opgenomen overzicht omtrent het ledental van de politieke partij en, indien van toepassing, van de aangewezen politieke jongerenorganisatie, conform artikel 26, onder d van de Wet financiering politieke partijen, juist is.

Wij zijn van oordeel dat de partij de aan de subsidie verbonden verplichtingen heeft nageleefd en dat de financiële verantwoording en de overzichten voldoen aan de bij of krachtens de Wet financiering politieke partijen gestelde voorschriften.

De basis van ons oordeel

Wij hebben de financiële verantwoording en de overzichten 2018 van Vereniging GroenLinks te Utrecht gecontroleerd. Overeenkomstig artikel 25, eerste lid onder a tot en met c, en artikel 26, onder c tot en met e, van de Wet financiering politieke partijen bestaat de gecontroleerde (financiële) informatie uit:

- de financiële verantwoording over 2018 met daarin een weergave van de (financiële) informatie, die op grond van artikel 20 van de Wet financiering politieke partijen in de administratie is opgenomen.

De financiële verantwoording omvat tevens:

- een volgens de normen van het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde rekening van kosten en opbrengsten met bijbehorende toelichting, van belang zijnde voor de vaststelling van de subsidie;
- een opgave van de voor de vaststelling van de subsidie van belang zijnde gegevens omtrent het ledental van de politieke partij en van de aangewezen jongerenorganisatie;
- de financiële verantwoording wordt vergezeld van een activiteitenverslag;
- een overzicht van de bijdrage van in totaal € 4.500 of meer die de partij in het kalenderjaar van een gever heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd;
- een overzicht van de schulden van € 25.000 of meer, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, derde lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd.

Andere Informatie

De financiële verantwoording omvat andere informatie, die bestaat uit:

- het activiteitenverslag Vereniging GroenLinks;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de financiële verantwoording en overzichten verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de financiële verantwoording en overzichten.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het activiteitenverslag van de Verantwoording Vereniging GroenLinks Wet Financiering Politieke Partijen en de bijlagen in overeenstemming met de Wet financiering politieke partijen.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De verantwoording Vereniging GroenLinks Wet Financiering Politieke Partijen is opgesteld voor het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met als doel Vereniging GroenLinks in staat te stellen te voldoen aan de rapportageverplichtingen in het kader van de Wet Financiering Politieke Partijen. Hierdoor is de verantwoording mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bedoeld voor Vereniging GroenLinks en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de financiële verantwoording en overzichten

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de financiële verantwoording en de overzichten in overeenstemming met de voorwaarden zoals gesteld in de Wet Financiering Politieke Partijen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de financiële verantwoording en de overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De toezichtsraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de financiële verantwoording en overzichten

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële verantwoording en overzichten nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling financiering politieke partijen, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

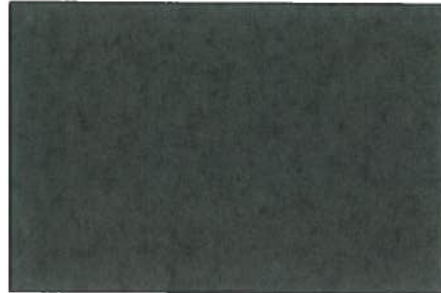
Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de financiële verantwoording en overzichten afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de financiële verantwoording en overzichten;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de financiële verantwoording en overzichten en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de financiële verantwoording en overzichten de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de toezichtsraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 18 juni 2019

GROENLINKS

Verantwoording Vereniging GroenLinks Wet Financiering Politieke Partijen 2018

Inhoudsopgave:	Pagina
Activiteitenverslag Vereniging GroenLinks	1
Financiële verantwoording GroenLinks	7
Verplichtingen Vereniging GroenLinks	9
Bijdragen GroenLinks	10
Eigen Vermogen GroenLinks	19
Ledenaantallen Vereniging GroenLinks en Dwars	20
Bijlagen	
1. Financiële verantwoording Wetenschappelijk Bureau GroenLinks	21
2. Financiële verantwoording Dwars	22
3. Verplichtingen Wetenschappelijk Bureau GroenLinks	23
4. Verplichtingen Dwars	24
5. Verplichtingen GroenLinks in de Europese Unie	25
6. Eigen Vermogen Wetenschappelijk Bureau GroenLinks	26
7. Eigen Vermogen Dwars	27
8. Bijdragen Wetenschappelijk Bureau GroenLinks	28
9. Bijdragen Dwars	29
10. Bijdragen GroenLinks in de Europese Unie	30
Activiteitenverslag Dwars	31
Activiteitenverslag Wetenschappelijk Bureau GroenLinks	34

ACTIVITEITENVERSLAG 2018 VERENIGING GROENLINKS

Inhoud

1. Inleiding
2. Activiteiten en projecten in 2018
3. Doorkijk naar 2019

Annex 1: overzicht van reguliere activiteiten

Inleiding

Na de succesvolle Verkiezingen in 2017 was 2018 ook een goed jaar voor GroenLinks. Een intensieve campagne waarbij GroenLinks veel aanwezig was in de wijken, ging vooraf aan succesvolle verkiezingen. De groei van het aantal leden ging ook door en eind 2018 had GroenLinks bijna 29.000 leden.

Beleidsplan 2018 – 2021

Het activiteitenplan 2018 van het Landelijk Bureau draagt bij aan het operationaliseren van het beleidsplan 2018 – 2021 dat door het Partij Bestuur in december 2017 is vastgesteld. Het beleidsplan voor de jaren 2018-2021 zet in op betrokkenheid van leden en sympathisanten, groei in leden en zetels en draagt bij aan de ambitie een brede progressieve partij te zijn: “GroenLinks biedt een links progressief verhaal aan onze huidige kiezers en wil groeien onder jongeren en onder progressieve kiezers met een middelbare opleiding. Wij zijn meer dan een partij en vormen een groeiende beweging die zichtbaar is óók tussen verkiezingen door”.

Het ontwikkelen en uitvoeren van campagnes is essentieel om deze ambities te realiseren. Campagnevoeren is het leidende en middel dat wij inzetten om onze vereniging en beweging te versterken en zo onze politieke invloed te vergroten. Campagne voeren is een effectieve, motiverende en verbindende methode die aanspoort tot efficiënte interne organisatie en zichtbare externe activiteiten op schaal.

De volgende vier doelstellingen staan centraal en zijn leidend voor de activiteiten van het Landelijk Bureau

- 1) campagne als motor voor verandering
- 2) Investeren in mensen: opleidingen voor (actieve) leden en sympathisanten;
- 3) Bouwen aan een sterke partij met een professionele organisatie;
- 4) Binden en activeren van leden en sympathisanten (met diverse achtergronden).

Dit verslag geeft weer welke activiteiten in 2018 zijn gerealiseerd.

dubois + co
REGISTERAC

Amsterdam, 1 9

paraaf voor waarn

2. Activiteiten en projecten in 2018

Dit hoofdstuk geeft een gefocust overzicht van de belangrijkste activiteiten die in 2018 zijn gerealiseerd per doelstelling uit het beleidsplan. Reguliere activiteiten worden in Annex 1 weergegeven.

2.1 Campagne als motor voor verandering

In het jaar 2018 vormden de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen een belangrijke reeks aan activiteiten. Net als voorgaande jaren is ingezet op een duidelijke aanwezigheid in de wijken en op 'social media'. Groenlinksvrijwilligers zijn in gesprek gegaan met buurtbewoners over dat wat hen bezig houdt en in de politieke arena geagendeerd zou moeten worden. Ook zijn gedurende het jaar vrij toegankelijke 'meet-ups' georganiseerd en zijn op verschillende plaatsen in het land 'kantine-gesprekken' gevoerd met bepaalde beroepsgroepen om te luisteren wat er speelt en de inzichten te gebruiken in het programma van GroenLinks en in de 'dagelijkse' politiek.

Campagneleiders en digitale mediamanagers zijn intensief getraind en begeleid. De training voor lokale campagneleiders bereidde hen inhoudelijk en campagne technisch voor. Daarnaast zijn digitale media managers getraind in online campagnetechnieken.

De campagne heeft geleid tot een groot succes voor GroenLinks. Het aantal raadsleden en wethouders groeide spectaculair en leidde tot een structurele toename van het aantal gemeenten waarin GroenLinks onderdeel uit maakt van het college.

Naast de campagne voor de Gemeenteraadsverkiezingen, startte de programmacommissie voor de Europese verkiezingen en startten de teams om de campagnes voor de Europese en Provinciale verkiezingen 2019 voor te bereiden.

2.2 Investeren in mensen: opleidingen voor (actieve) leden en sympathisanten

Met de groei van de partij en beweging, is scholing en training essentieel. Het team voor de academie is uitgebreid en heeft in 2018 een vernieuwd aanbod ontwikkeld en gerealiseerd.

Voor lokale besturen, gemeenteraadsleden, wethouders zijn nieuwe trajecten ontwikkeld. Daarnaast vonden de al eerder genoemde trainingen voor campagneleiders en digitale media-managers plaats.

Meer dan 800 mensen hebben deelgenomen aan het vernieuwde aanbod.

Via een on-line platform kunnen deelnemers vragen stellen, materiaal inzien en met elkaar delen en ervaringen uitwisselen zodat het leren ook buiten de trainingen ontmoetingsdagen plaatsvindt en inspeelt op de dagelijkse actualiteit.

Naast de uitbreiding van het aanbod van de academie, heeft scouting een nieuwe impuls gekregen door de oprichting van een landelijke scoutingcommissie. De scoutingcommissie is belangrijk omdat veel talent na de succesvolle gemeenteraadsverkiezingen is ingezet als gemeenteraadslid of wethouder en nieuw talent gezocht werd om de talentenpool op peil te houden.

Met het oog op de verkiezingen van de provinciale staten is een onderzoek naar de rol van de provinciale besturen en hun activiteiten uitgevoerd. Het vervolg op dit onderzoek vindt in 2019 plaats na de verkiezingen van de Provinciale Staten.

2.3 Bouwen aan een sterke partij met een professionele organisatie;

Een groeiende partij vergt een solide organisatie. In 2018 zijn diverse projecten gestart om de groei en vernieuwing van de partij en beweging verder vorm te geven.

Het project rond 'privacy en security' is in het licht van de vernieuwde wetgeving verder uitgerold op alle niveaus. Inventarisaties, protocollen, trainingen en informatie naar de afdelingen vormden een belangrijk onderdeel. Het project is afgerond en privacy en security worden intern zorgvuldig gemonitord.

Ook in Personeel en Organisatie is geïnvesteerd. Samen met een extern bureau is gewerkt aan een nieuw functieloongebouw om de organisatie te equiperen voor de toekomst. Ook is gestart met het voorbereiden van een nieuw pensioencontract dat in 2020 afgesloten moet worden.

De dynamiek in de partij en beweging hebben ook geleid tot de start van een huisvestingsproject dat moet onderzoeken op welke wijze de huisvesting van het Landelijk Bureau verbeterd kan worden, ofwel door aanpassingen van het huidige pand ofwel door het zoeken van een nieuw pand elders. Besluitvorming heeft begin 2019 plaatsgevonden en geleid tot het besluit elders een nieuw pand te huren en het huidige pand te verkopen.

2.4 Binden en activeren van leden en sympathisanten (met diverse achtergronden).

Het binden van leden en sympathisanten was in 2018 gezien de groei van de partij en beweging belangrijk om eenheid te bewaren en nieuwe leden en sympathisanten te motiveren.

Begin 2018 vond het jaarlijkse congres plaats in Rotterdam. Het congres stond in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen. Naast een dynamisch gedeelte dat gericht was op deze verkiezingen werden ook de reguliere verenigingszaken behandeld waaronder de vernieuwde statuten en het huishoudelijk reglement.

In de zomer vond een GroenLinks festival plaats in Eindhoven met talloze workshops, debatten en ontmoetingen over GroenLinks en maatschappelijke en politieke thema's om zo het debat in de partij te voeden en GroenLinks leden en sympathisanten te inspireren.

GroenLinks is een brede partij waarbinnen inclusiviteit en diversiteit een belangrijke rol spelen. Eind 2018 is een project gestart om dit verder uit te bouwen. Het project wordt in 2019 voortgezet.

3. DOORKIJK NAAR 2019

Onderstaande tabel geeft de geplande projecten voor 2019 weer geordend in lijn met de doelstellingen van het beleidsplan. Net als in voorgaande jaren zijn de projecten gegroepeerd rond de vier doelstellingen.

Doelstelling	Projecten en activiteiten
1) <i>Campagne als motor voor verandering</i>	<ul style="list-style-type: none">• Verkiezingen PS2019• Verkiezingen EP2019• Meet-ups 2.0• Kantine tour• Start voorbereiding verkiezingen TK (2021)
2) <i>Investeren in mensen: politiek personeelsbeleid voor (actieve) leden en sympathisanten</i>	<ul style="list-style-type: none">• GroenLinks Academie• Scouting op lokaal, provinciaal en nationaal niveau• Diversiteit en inclusiviteit: beleid en implementatie
3) <i>Bouwen aan een sterke partij met een professionele organisatie</i>	<p><i>Rollen en functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Rol Landelijk Bureau• Rol en Functie provinciale besturen• Versterken Lokale afdelingen <p><i>Personeelsbeleid en implementatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Vernieuwd functieloogebouw• Nieuw pensioencontract• Vernieuwd personeelsbeleid & implementatie• Integriteitsbeleid en implementatie <p><i>Huisvesting</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Verbeterde huisvesting Landelijk Bureau• Documentbeheer & archivering <p><i>Verwante stichtingen en organisaties</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Samenwerking met gelieerde stichtingen <p><i>Systemen</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Implementatie Action Network• Onderzoek Vernieuwing website• Amendemententool• Webwinkel 2.0• Efficiëntie Financiële en Personeelssystemen
4) <i>Binden en activeren van leden en sympathisanten (met diverse achtergronden)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Congres 2019• Congres 2020• GroenLinks 30 jaar!• TweedeKamer-dag• Debat en meningsvorming in de partij• Ledenwerving en binding• Donatiebeleid 2.0

ANNEX 1: REGULIERE ACTIVITEITEN

Binnen het Landelijk Bureau maken we een splitsing tussen reguliere activiteiten (terugkerende werkzaamheden) en projecten (eenmalig). Soms vallen activiteiten binnen beide groepen, zoals het congres, dat weliswaar een terugkerende activiteit is, maar door omvang en impact als project wordt georganiseerd.

Het Landelijk Bureau heeft twee afdelingen (Partij & Communicatie en Administratie) en een stafdienst (P&O, Office & Facility, ICT).

De reguliere taken van de afdelingen zijn afgeleid van de door het partijbestuur vastgestelde taken binnen de drie schillen, verwoord in de visie van het partijbestuur op het Landelijk Bureau (9 december 2013).

P = project of projectmatige aanpak

Typen activiteiten	Partij & Communicatie	Bedrijfsvoering (Administratie en Stafdienst)
<p>De eerste schil van activiteiten en verantwoordelijkheden van het Landelijk Bureau is direct gerelateerd aan het gegeven dat GroenLinks een <i>vereniging</i> is met een forse omvang aan leden.</p> <p>Deze activiteiten moeten efficiënt en professioneel worden uitgevoerd. Deze activiteiten zijn cruciaal voor het voortbestaan van de vereniging.</p>	<p>Ondersteuning van besluitvormende organen (congres, partijbestuur en toezichtraad)</p> <p>Organisatie van het jaarlijkse congres (projectleiding; voorbereiding en uitvoering bestuurlijk en praktisch gericht op leden en media; amendementenprocedure) - <i>P</i></p> <p>Bewaken en uitvoeren van regels en procedures (statuten; huishoudelijk reglement; congres; referenda; deelname aan verkiezingen; kandidatenprocedures PartijBestuur en Toezichtraad)</p> <p>Communicatie met leden (lidmaatschap; donaties; congres; referenda)</p> <p>Bewaken huisstijl</p>	<p>Administratie financiën (P&CO-cyclus; contributie-inning; afdrachteninning; verwerking donaties; subsidieverwerking; afdelingsbijdrage; crediteuren; contractbeheer; boekhouding webwinkel)</p> <p>Administratie van relaties (leden, donateurs, sympathisanten; abonnees; CRM)</p> <p>Interne bedrijfsvoering (P & O; gebruik en beheer pand; ICT)</p>
<p>De tweede schil bestaat uit de primaire taken van de vereniging als <i>kiesvereniging</i>.</p>	<p>Secretariële ondersteuning geschillencommissie, congrespresidium, EGP-delegatie</p>	

dubois + co
REGISTERAC

Amsterdam,

paraaf voor wa

2019

nden:

<p>Deze taken moeten ten allen tijde uitgevoerd worden, omdat deze de reden van bestaan vormen van de vereniging. In essentie wordt het inhoudelijke werk gedaan door actieve leden in de meest brede zin van het woord, dus zowel vrijwilligers als betrokken politieke vertegenwoordigers. Het werk van het LB is een initiërende/coördinerende, ondersteunende en faciliterende rol.</p>	<p>en referendumcommissie</p> <p>Scouten en opleiden van politiek talent (politiek personeelsbeleid; academie; leergang Zin in GroenLinks)</p> <p>Samenstellen kandidatenlijsten (projectleiding/organisatie door P & C; communicatie; referendum; interne campagne)</p> <p>Opstellen verkiezingsprogramma (ondersteund en geleid door WB De Helling)</p> <p>Vraagbaak voor lokale afdelingen, inclusief conflictbemiddeling</p>	
<p>De derde schil bestaat uit de taken die samenhangen met de bredere betekenis van het zijn van een <i>politieke partij</i>.</p> <p>Het gaat daarbij om het faciliteren van onze politieke vertegenwoordigers in het uitdragen van standpunten en idealen van partij en het faciliteren van interne meningsvorming en debat.</p>	<p>Communicatie met leden en kiezers (GroenLinks.nl; GL Web; digitale nieuwsbrief; digitaal GL Magazine)</p> <p>Bewaken en onderhouden merkstrategie en ondersteuning van en samenwerking met fracties in Den Haag en Brussel; communicatie naar leden en kiezers</p> <p>Organiseren en uitvoeren (verkiezings)campagnes (campagnemanagement; aansturing GL Crew, samenwerking werkorganisaties Den Haag en Brussel en lokale afdelingen) - P</p> <p>Functioneringsgesprekken parlementariërs</p> <p>Ondersteuning permanente programmacommissie en bestuurdersnetwerk</p>	

Financieel verslag bij de aanvraag tot vaststelling van de subsidie op grond van de "Wet financiering politieke partijen" over 2018

Het financieel verslag omvat volgens de normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd een rekening van de kosten en opbrengsten met bijbehorende toelichting van belangzijnde voor de vaststelling van de subsidie.

De verstrekte subsidie bestaat uit drie delen:

- Algemene deel
- Politiek Wetenschappelijk deel, verantwoording in bijlage 1
- Deel voor de politieke jongeren organisatie, verantwoording in bijlage 2

De rekening van kosten en opbrengsten volgt een separate indeling voor subsidiabele baten/lasten. Opgemerkt wordt dat deze rekening niet alle kosten en opbrengsten van GroenLinks als geheel weergeeft. Hiervoor wordt verwezen naar de jaarrekening.

Algemene deel

De kosten die hieronder vermeld worden, zijn voor de afdeling

Campagne en Communicatie	Begroot €	Werkelijk €
	Kosten	Kosten
Personeelskosten	593.363	622.181
Diensten partijbureau	50.000	310.531
Kantoorkosten	85.000	80.453
Activiteiten- en publiciteitskosten	1.409.000	754.340
Ledenblad	12.000	-
Politieke vormings- en scholingsactiviteiten	147.966	93.837
	<u>2.297.329</u>	<u>1.861.342</u>

De totale verantwoorde inkomsten van de Vereniging GroenLinks zijn als volgt opgebouwd:

	€	€
	Opbrengsten	Opbrengsten
Abonnementen ledenblad	-	-
Advertenties ledenblad	-	-
Overige baten	15.000	18.050
	<u>15.000</u>	<u>18.050</u>

De overige baten zijn opbrengst trainingen van de GroenLinks academie

Saldo verantwoorde uitgaven en inkomsten	<u>2.282.329</u>	<u>1.843.292</u>
--	------------------	------------------

Politiek-wetenschappelijk deel

De Vereniging GroenLinks heeft voor de toepassing van de "Wet financiering politieke partijen" de Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks als politiek wetenschappelijk instituut aangeduid.

Het doorgestorte bedrag aan subsidie bedraagt € 312.021

Deel voor de politieke jongerenorganisatie

De Vereniging GroenLinks heeft voor de toepassing van de "Wet financiering politieke partijen" de Vereniging Dwars als politieke jongerenorganisatie aangeduid.

Het doorgestorte bedrag aan subsidie bedraagt € 161.586

Kosten

	Begroot	Werkelijk
	€	€
<u>Personeelskosten afd. Campagne</u>		
Lonen en salarissen (incl sociale lasten)	593.363	622.181
Reis- en verblijfskosten	-	-
	<u>593.363</u>	<u>622.181</u>
<u>Diensten partijbureau</u>		
Diensten partijbureau	50.000	310.531
	<u>50.000</u>	<u>310.531</u>

De kosten voor "Diensten partijbureau" bestaan uit een toerekening van uitgaven voor de receptie, ledenadministratie, financiën en personeelszaken aan de te onderscheiden onderdelen zoals afdeling Campagne, Ledenblad, Stichting Wetenschappelijk Bureau, etc.

De kosten die in deze afdelingen verantwoord worden, zijn bijvoorbeeld huur, telefoonkosten, kopieerkosten en automatiseringkosten. Deze doorbelasting is gebaseerd op het gemiddeld aantal FTE in 2008 van het Landelijk Bureau.

In 2018 is meer personeel ingezet ten behoeve van campagnes dan begroot. Dit heeft te maken met de campagnes voor de gemeenteraadsverkiezingen 2018 en de provinciale staten verkiezingen 2019

	€	€
<u>Kantoorkosten</u>		
Drukkosten	-	-
Automatiseringskosten	85.000	80.453
	<u>85.000</u>	<u>80.453</u>

Onder de automatiseringskosten vallen uitgaven ten behoeve van het beheer van de website

	€	€
<u>Activiteiten- en publiciteitskosten</u>		
Totaal:	1.409.000	754.340
	<u>1.409.000</u>	<u>754.340</u>

Onder de activiteiten- en publiciteitskosten vallen diverse projecten van afdeling campagne. Het grootste Project met € 297.000 aan kosten in 2018 is de campagne voor de provinciale statenverkiezingen 2019. Andere activiteiten zijn de gemeenteraadsverkiezingen 2018 ad € 257.700 en het congres 2018 ad € 126.700,-

	€	€
<u>Ledenblad</u>		
Lonen en salarissen	-	-
Reis en verblijfskosten	-	-
Diensten bureau	-	-
Drukkosten	-	-
Portokosten	-	-
Illustraties	-	-
Redactie	-	-
Digitaal magazine	12.000	-
	<u>12.000</u>	<u>-</u>

	€	€
<u>Politieke vormings- en scholingsactiviteiten</u>		
Lonen en salarissen	39.466	79.909
Reis en verblijfskosten	-	-
Diensten bureau trainingen	108.500	93.837
	<u>147.966</u>	<u>173.746</u>

Onder politieke vormings- en scholingsactiviteiten staan de uitgaven voor de academie verantwoord. Bij lonen en salarissen staan de uitgaven van 2 medewerkers verantwoord. In de begroting was rekening gehouden met salariskosten van 1 medewerker.

TOTAAL UITGAVEN AFDELINGEN		
CAMPAGNE EN COMMUNICATIE		
GROENLINKS	<u>2.297.329</u>	<u>1.941.251</u>

Nr	Naam	adres	Postcode	Plaats	Omschrijving	hoogste schuld	Tellichting
Totaaloverzicht schulden >25.000 euro aangegaan door de Vereniging GroenLinks vanaf 1 januari 2018 tot 31 december 2018							
1	Externe schulden (derden)						
1	Handelscrediteuren	Rue Wiertz 31	B-1050	Brussel	Membership fee 2018	€ 25.780	
2	European Greens Party	The Yurt - Elbge 4 & 5	1-101 CJ	Brussel	Stuiverskosten	€ 38.013	
3	European media	Huygenweg 22	5149 TG	Schijndel	Inhuur tbv ledencongres	€ 35.090	
4	Purple Group	Postbus 128112	1000 AA	Brussel	Kick off congres GL 9/8/18	€ 41.201	
5	Alta I've	Robijnbouw 240	5617 AC	Eindhoven	Festival 18/8	€ 36.883	
6	Meet Strip	Korte spinusweg 3	1012 CC	Amsterdam	coden en archief Landelijk Bureau GroenLinks	€ 40.737	
7	Retening courant faciliteit - Baireff 1. doorlopendkrediet bij Triodos - Triodos bank NV	Utrechtseweg 44	3704 HD	Zaist	Retening courant faciliteit met zekerheid aan eerste recht van hypotheek op Oude gracht 312 te Utrecht, kadastraal bekend gemeente Utrecht sectie C nummer 7591 ad 700.000 euro te vermeerderen met 37,5% voor rente en kosten	€ 0	Retening courant faciliteit 550.000 bij Triodos Bank. De Laatste aflossingsdag 1 jul 2023. De verlening GroenLinks heeft in 2018 geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om rood te staan.
8	Hypotheecaire Lening - Triodos bank NV	Utrechtseweg 44	3704 HD	Zaist	Vaste lening faciliteit met zekerheid aan eerste recht van hypotheek op Oude gracht 312 te Utrecht, kadastraal bekend gemeente Utrecht sectie C nummer 75 ad 450.000 euro vermeerderd met 37,5% voor rente en kosten	€ 229.106	Hoofdsom vaste lening ad 450.000 euro. Aflossing 108 leningen van 4188,87 per maand. Eerste aflossingstermijn dient op 1 augustus 2014 te worden betaald. Loopt 9 jaar na gehele uitkering van lening. Laatste aflossingsdag 1 jul 2023. Saldo schuld op vaste lening per 31-12-2018
9	Overige schulden						
9	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing januari	€ 54.681	
10	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing februari	€ 70.301	
11	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing maart	€ 59.099	
12	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing april	€ 52.481	
13	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing mei	€ 109.653	
14	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing juni	€ 65.996	
15	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing juli	€ 56.440	
16	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing augustus	€ 58.918	
17	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing september	€ 62.702	
18	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing oktober	€ 54.472	
19	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing november	€ 77.409	
20	Beleidsdienst	Herman Gorienstraat 55	3511 EW	Utrecht	Loonheffing december	€ 77.409	
21	Nationale Nederlanden	Weena 505	3013 AL	Rotterdam	Verschuifde pensioenpremie februari	€ 23.146	Als schuld aan de pensioenverzekeraar de verschuifde maandelijkse pensioenpremie in 2018, zoals opgenomen in de retening courant verhouding met de pensioenverzekeraar.
22	Nationale Nederlanden	Weena 505	3013 AL	Rotterdam	Verschuifde pensioenpremie juni	€ 28.370	idem
23	Nationale Nederlanden	Weena 505	3013 AL	Rotterdam	Verschuifde pensioenpremie sep	€ 25.011	idem
24	Nationale Nederlanden	Weena 505	3013 AL	Rotterdam	Verschuifde pensioenpremie sept	€ 25.238	idem
25	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 100.469	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
26	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 114.047	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
27	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 102.849	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
28	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 84.624	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
29	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 149.083	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
30	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 109.423	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
31	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 96.212	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
32	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 99.381	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
33	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 105.652	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
34	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 97.184	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
35	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 99.156	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
36	Medewerkers Vereniging GroenLinks				Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers	€ 118.548	Totaalbedrag te betalen netto loon aan medewerkers
37	Interne Schulden (reversinstellingen)						
37	Bureau de Helling Wetenschappelijk Bureau GroenLinks	Oudegracht 312	3511 PK	Utrecht	Bijdrage GroenLinks aan Wetenschappelijk bureau 2018	€ 92.500	
38	Bureau de Helling Wetenschappelijk Bureau GroenLinks	Oudegracht 312	3511 PK	Utrecht	Subsidie Wetenschappelijk bureau 2018 van Biza	€ 310.232	
39	Bureau de Helling Wetenschappelijk Bureau GroenLinks	Oudegracht 312	3511 PK	Utrecht	Opbrengsten de Helling 2018	€ 40.791	
40	Bureau de Helling Wetenschappelijk Bureau GroenLinks	Oudegracht 312	3511 PK	Utrecht	Subsidie Maira 2018 van Biza	€ 182.557	
41	Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad	Oudegracht 312	3511 PK	Utrecht	Extra subsidie Maira 2018 Oostelijk Partnerschap van Biza	€ 46.281	
42	Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad	Oudegracht 312	3511 PK	Utrecht	Extra Subsidie Maira 2018 Zuidelijk Partnerschap van Biza	€ 182.187	
43	Dwars GroenLinks Jongeren	Oudegracht 312	3511 PK	Utrecht	Subsidie Dwars 2018	€ 148.864	
44	Dwars GroenLinks Jongeren	Oudegracht 312	3511 PK	Utrecht	Contributie Dwars 2017	€ 40.163	

Overzicht giften boven de 4.500 euro 2018

Initialen	Tussenvoegsel	Naam	Straat	Huisnummer	toevoeging	Postcode	Plaats	betaald.d.	bedrag 1000+	Totaal >4500	
1	C.J.	Valstar	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	6-11-2018	166.000,00	166.000,00	
2	H.W.	van Gelder	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Warfhulzen	4-4-2018	1.790,22	18.062,72	
								28-12-2018	4.293,60		
								28-12-2018	1.095,49		
								28-11-2018	1.095,49		
								29-10-2018	1.095,49		
								28-9-2018	1.095,49		
								28-8-2018	1.095,49		
								27-7-2018	1.095,49		
								28-6-2018	1.095,49		
								30-4-2018	1.095,49		
								30-4-2018	1.095,49		
3	B.	Snels	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Utrecht	23-12-2018	3.353,33	16.790,65	
								23-12-2018	3.353,33		
								23-12-2018	3.353,33		
								8-1-2018	3.353,33		
								16-4-2018	3.353,33		
4	T.M.T.	van der Lee	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	5-2-2018	3.353,33	16.616,65	
								27-4-2018	3.353,33		
								24-7-2018	3.533,33		
								12-10-2018	3.153,33		
								7-12-2018	3.173,33		
5	S.C.	Kröger	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	28-12-2018	1.117,78	14.705,35	
								28-11-2018	1.117,78		
								29-10-2018	1.117,78		
								28-9-2018	1.117,78		
								28-8-2018	1.117,78		
								27-7-2018	1.117,78		
								28-6-2018	1.117,78		
								28-5-2018	1.117,78		
								30-4-2018	1.117,78		
								28-3-2018	1.117,78		
								28-2-2018	1.117,78		
								29-1-2018	1.117,78		
6	N.	Özütok	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	29-1-2018	1.500,00		14.600,00
								27-2-2018	1.500,00		
								1-3-2018	1.200,00		
								27-4-2018	1.150,00		
								28-5-2018	1.150,00		
								27-6-2018	1.150,00		
								27-7-2018	1.150,00		
								27-8-2018	1.150,00		
								27-9-2018	1.150,00		
								29-10-2018	1.150,00		
								27-11-2018	1.150,00		
								27-12-2018	1.150,00		
7	S.M.	Brandlgt	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Delft	28-12-2018	1.095,49	14.551,37	
								28-11-2018	1.095,49		
								29-10-2018	1.095,49		
								28-9-2018	1.095,49		
								28-9-2018	1.095,49		
								28-8-2018	1.095,49		
								27-7-2018	1.095,49		
								28-6-2018	1.095,49		
								28-5-2018	1.095,49		
								30-4-2018	1.095,49		
								28-3-2018	1.095,49		
								28-2-2018	1.095,49		
								29-1-2018	1.095,49		
8	L.	Diks	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Leeuwarden	24-12-2018	14.147,50		14.197,54

Overzicht giften boven de 4.500 euro 2018

Initialen	Tussenvoegsel	Naam	Straat	Huisnummer	toevoeging	Postcode	Plaats	betaal d.d.	bedrag 1000+	Totaal >4500	
9	M.T.	Gijsbertsen	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Groningen	28-12-2018	1.176,53	14.188,36	
								28-11-2018	1.176,53		
								29-10-2018	1.176,53		
								28-9-2018	1.176,53		
								28-8-2018	1.176,53		
								27-7-2018	1.176,53		
								28-6-2018	1.176,53		
								28-5-2018	1.176,53		
								30-4-2018	1.176,53		
								28-3-2018	1.176,53		
								28-2-2018	1.176,53		
								29-1-2018	1.176,53		
10	R.	Richters	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Eindhoven	28-12-2018	1.176,53		14.168,36
								28-11-2018	1.176,53		
								29-10-2018	1.176,53		
								28-9-2018	1.176,53		
								28-8-2018	1.176,53		
								27-7-2018	1.176,53		
								28-6-2018	1.176,53		
								28-5-2018	1.176,53		
								30-4-2018	1.176,53		
								28-3-2018	1.176,53		
								28-2-2018	1.176,53		
								29-1-2018	1.176,53		
11	M.	Jacobs	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Tilburg	28-12-2018	1.176,53	14.143,36	
								28-11-2018	1.176,53		
								29-10-2018	1.176,53		
								28-9-2018	1.176,53		
								28-8-2018	1.176,53		
								27-7-2018	1.176,53		
								28-6-2018	1.176,53		
								28-5-2018	1.176,53		
								30-4-2018	1.176,53		
								28-3-2018	1.176,53		
								28-2-2018	1.176,53		
								29-1-2018	1.176,53		
12	H.	Tiemens	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Nijmegen	18-2-2018	3.529,59		14.142,36
								22-8-2018	7.059,18		
								20-11-2018	3.529,59		
13	C.	Sikkema	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Haarlem	28-12-2018	1.176,53	14.208,36	
								28-11-2018	1.176,53		
								29-10-2018	1.176,53		
								28-9-2018	1.176,53		
								28-8-2018	1.176,53		
								27-7-2018	1.176,53		
								28-6-2018	1.176,53		
								28-5-2018	1.176,53		
								30-4-2018	1.176,53		
								28-3-2018	1.176,53		
								28-2-2018	1.176,53		
								29-1-2018	1.176,53		
14	K.	Diepeveen	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Utrecht	1-8-2018	5.000,00		14.168,34
								25-10-2018	5.000,00		
								31-12-2018	4.118,34		
15	D.	Czieso	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Apeldoorn	28-12-2018	1.176,53	14.143,06	
								28-11-2018	1.176,53		
								29-10-2018	1.176,53		
								28-9-2018	1.176,53		
								28-8-2018	1.176,53		
								27-7-2018	1.176,53		
								28-6-2018	1.176,53		
								28-5-2018	1.176,53		
								30-4-2018	1.176,53		
								29-8-2018	1.176,53		

dubois+co
REGISTERACCO

Amsterdam, 1 [REDACTED] 2019

paraaf voor waarm [REDACTED] en:

Overzicht giften boven de 4.500 euro 2018

Initialen	Tussenvoegsel	Naam	Straat	Huisnummer	toevoeging	Postcode	Plaats	betaal d.d.	bedrag 1000+	Totaal >4500
16 L.	van	Hoojdonk	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Utrecht	29-1-2018 28-2-2018 29-3-2018 29-4-2018 7-10-2018 30-10-2018 30-11-2018 30-12-2018	1.165,32 1.165,32 1.165,32 1.165,32 5.916,28 1.176,53 1.176,53 1.176,53	14.359,15
17 B.		Eickhout	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Utrecht	20-12-2018	13.705,57	14.017,57
18 L.G.J.		Voortman	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Utrecht	28-12-2018 28-11-2018 29-10-2018 28-9-2018 28-8-2018 27-7-2018 28-5-2018 30-4-2018 28-3-2018 28-2-2018 29-1-2018	1.176,53 1.176,53 1.176,53 1.176,53 1.176,53 1.176,53 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78	14.189,30
19 J.F.		Klaver	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	's-Gravenhage	29-12-2018	13.413,36	13.437,36
20 K.		Buitenweg	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	28-12-2018 28-11-2018 29-10-2018 28-9-2018 28-8-2018 27-7-2018 28-6-2018 28-5-2018 30-4-2018 28-3-2018 28-2-2018 29-1-2018	1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78	13.563,36
21 A.	van	Ojik	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	28-12-2018 28-11-2018 29-10-2018 28-9-2018 28-8-2018 27-7-2018 28-6-2018 28-5-2018 30-4-2018 28-3-2018 28-2-2018 29-1-2018	1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78	13.513,36
22 C.E.	de	Jonge van Elleme	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Abcoude	28-12-2018 28-11-2018 29-10-2018 28-9-2018 28-8-2018 27-7-2018 28-6-2018 28-5-2018 30-4-2018 28-3-2018 28-2-2018 29-1-2018	1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78	13.463,36
23 G.		Krabbendam	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Maastricht	27-12-2018	12.478,00	13.271,00

Overzicht giften boven de 4.500 euro 2018

Initialen	Tussenvoegsel	Naam	Straat	Huisnummer	toevoeging	Postcode	Plaats	betaal d.d.	bedrag 1000+	Totaal >4500
24 J.		Sargentini	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	2-1-2018 1-2-2018 1-3-2018 3-4-2018 2-5-2018 1-6-2018 2-7-2018 1-8-2018 3-9-2018 1-10-2018 1-11-2018 3-12-2018	1.101,47 1.101,47 1.101,47 1.101,47 1.101,47 1.101,47 1.101,47 1.101,47 1.101,47 1.101,47 1.101,47 1.101,47	13.529,64
25 L.C.M.		Frings	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Arcen	8-1-2018 1-2-2018 26-2-2018 3-4-2018 21-5-2018 18-6-2018 6-8-2018	1.165,32 1.165,32 1.165,32 1.165,32 1.037,14 1.052,85 1.052,85	13.109,81
26 A.M.A.		Pennarts	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Montfoort	8-3-2018 14-7-2018 28-10-2018	4.086,66 4.086,66 4.086,66	12.571,98
27 S.R.		Bashara	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Hoom			11.812,94
28 F.J.R.		Faber	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Sneek			12.029,82
29 M.A.J.		Smitsmans	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Roermond			11.835,72
30 E.M.		Westerveld	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Nijmegen	24-12-2018 24-12-2018	2.213,52 9.075,64	11.325,16
31 N.		Homan	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Groningen	9-7-2018 24-7-2018 28-8-2018 25-9-2018 24-10-2018 26-11-2018 27-12-2018	1.362,22 1.362,22 1.362,22 1.362,22 1.362,22 1.362,22 1.362,22	11.185,54
32 A.		Bonte	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Rotterdam	3-4-2018 25-10-2018 28-12-2018 28-11-2018 29-10-2018	2.822,76 3.937,30 1.371,42 1.371,42 1.371,42	10.898,32
33 Z.		Özdil	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	24-12-2018	10.730,53	10.830,53
34 M.		Borsboom	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Rijswijk			10.692,36
35 L.		Maat	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Alphen aan den Rijn	19-11-2018 28-12-2018 28-11-2018 29-10-2018 28-9-2018 28-8-2018 27-7-2018 28-6-2018	1.908,94 1.095,49 1.095,49 1.095,49 1.095,49 1.095,49 1.095,49 1.095,49	10.722,60
36 H.		Erol	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Beverwijk			10.800,71
37 H.		Niezen	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Gouda			10.516,58
38 P.		Smeulders	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	's-Hertogenbosch	28-12-2018 28-11-2018 29-10-2018 28-9-2018 28-8-2018 27-7-2018	1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78 1.117,78	10.126,83

Overzicht giften boven de 4.500 euro 2018

Initialen	Tussenvoegsel	Naam	Straat	Huisnummer	toevoeging	Postcode	Plaats	betaal d.d.	bedrag 1000+	Totaal >4500
39	L.	Bromet					Monnickendam	28-12-2018	1.117,78	10.041,87
								28-11-2018	1.117,78	
								29-10-2018	1.117,78	
								28-9-2018	1.117,78	
								28-8-2018	1.117,78	
								27-7-2018	1.117,78	
40	H.P.G.	van Alphen					's-Gravenhage	12-9-2018	10.000,00	10.150,00
41	T.	Mellani					Amsterdam	31-8-2018	1.459,00	10.016,50
								27-12-2018	1.028,81	
								3-12-2018	1.028,81	
								3-12-2018	1.028,81	
								28-9-2018	1.028,81	
								28-12-2018	1.371,42	
								28-11-2018	1.371,42	
								29-10-2018	1.371,42	
42	G.A.M.	van Doornick					Amsterdam	28-12-2018	1.371,42	9.849,94
								28-11-2018	1.371,42	#
								29-10-2018	1.371,42	
								28-9-2018	1.371,42	
								28-8-2018	1.371,42	
								27-7-2018	1.371,42	
								31-10-2018	1.371,42	
43	J.	Bokhove					Rotterdam	3-12-2018	1.411,38	9.562,94
								3-12-2018	3.937,30	
								29-10-2018	1.371,42	
								28-11-2018	1.371,42	
								28-12-2018	1.371,42	
44	A.F.	de Leede					Vlaardingen	1-11-2018	9.410,00	9.622,00
45	S.Y.	Dinjens					Amsterdam	3-12-2018	1.176,14	9.649,16
								28-9-2018	1.176,14	
								28-9-2018	1.176,15	
								31-10-2018	1.176,14	
								3-12-2018	1.176,15	
								27-12-2018	1.176,15	
								27-12-2018	1.176,14	
								31-10-2018	1.176,15	
46	L.D.	de Brito					Wageningen			9.311,64
47	N.P.	Vergunst					Nijmegen	28-12-2018	1.176,53	9.421,37
								28-11-2018	1.176,53	
								29-10-2018	1.176,53	
								28-9-2018	1.176,53	
								28-8-2018	1.176,53	
								27-7-2018	1.176,53	
								28-6-2018	1.176,53	
48	C.C.	Bouwkamp					Arnhem	28-12-2018	1.176,53	9.246,76
								28-11-2018	1.176,53	
								29-10-2018	1.176,53	
								28-9-2018	1.176,53	
								28-8-2018	1.176,53	
								27-7-2018	1.176,53	
								28-6-2018	1.176,53	
49	L.	van Tongeren					's-Gravenhage	9-3-2018	7.000,00	9.024,00
								19-11-2018	2.000,00	
50	A.	Brommersma					Bilthoven			8.926,24

Overzicht giften boven de 4.500 euro 2018

Initialen	Tussenvoegsel	Naam	Straat	Huisnummer	toevoeging	Postcode	Plaats	betaald d.d.	bedrag 1000+	Totaal >4500
51 Y.	van	Delft	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Leiden	28-12-2018	1.095,49	8.746,06
								28-11-2018	1.095,49	
								29-10-2018	1.095,49	
								28-9-2018	1.095,49	
								28-8-2018	1.095,49	
								27-7-2018	1.095,49	
								28-6-2018	1.095,49	
52 A.P.A.M.		Janssen	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amersfoort	28-12-2018	1.176,53	8.861,77
								28-11-2018	1.176,53	
								29-10-2018	1.176,53	
								28-9-2018	1.176,53	
								28-8-2018	1.176,53	
								27-7-2018	1.176,53	
53 M.P.A.G.		Pollux	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Venlo	28-12-2018	1.095,49	8.719,95
								28-11-2018	1.095,49	
								29-10-2018	1.095,49	
								28-9-2018	1.095,49	
								28-8-2018	1.095,49	
								27-7-2018	1.095,49	
								28-6-2018	1.095,49	
54 T.J.H.	van den	Nieuwenhuijzen	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Utrecht			8.525,16
55 C.		Braak	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Alkmaar	28-12-2018	1.095,49	
								28-11-2018	1.095,49	8.335,75
								29-10-2018	1.095,49	
								28-9-2018	1.095,49	
								28-8-2018	1.095,49	
								27-7-2018	1.095,49	
56 R.H.M.		Paping	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Arnhem	28-12-2018	1.176,53	8.360,70
								28-11-2018	1.176,53	
								29-10-2018	1.176,53	
								28-9-2018	1.176,53	
								28-8-2018	1.176,53	
								28-9-2018	1.176,53	
								28-9-2018	1.176,53	
57 J.		Hoek	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	13-9-2018	3.529,59	8.555,70
								24-9-2018	1.176,53	
								23-10-2018	1.176,53	
								23-11-2018	1.176,53	
								24-12-2018	1.176,53	
58 A.M.		Hoefsloot	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Bennekom	24-7-2018	1.625,57	8.318,51
								28-12-2018	1.095,49	
								28-11-2018	1.095,49	
								29-10-2018	1.095,49	
								28-9-2018	1.095,49	
								28-8-2018	1.095,49	
								27-7-2018	1.095,49	
59 U.		Kähya	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	's-Hertogenbosch	30-10-2018	8.000,40	8.040,40
60 M.T.I.		Meijs	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Haarlem	28-12-2018	1.176,53	8.050,40
								28-11-2018	1.176,53	
								29-10-2018	1.176,53	
								28-9-2018	1.176,53	
								28-8-2018	1.176,53	
								27-7-2018	1.176,53	
61 C.F.G.R.		Koenraad	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Roosendaal			8.034,81

dubois + co
REGISTERED

Overzicht giften boven de 4.500 euro 2018

Initialen	Tussenvoegsel	Naam	Straat	Huisnummer	toevoeging	Postcode	Plaats	betaald d.	bedrag 1000+	Totaal >4500
62	M	Leewis					Leiden	28-12-2018	1.095,49	8.186,48
								28-11-2018	1.095,49	
								29-10-2018	1.095,49	
								28-9-2018	1.095,49	
								28-8-2018	1.095,49	
								27-7-2018	1.095,49	
								28-6-2018	1.095,49	
63	L.H.H.	Hoogstraten					Zelst			7.985,29
64	J.W.	Groeneveld					Zoetermeer	28-12-2018	1.095,49	7.824,45
								28-11-2018	1.095,49	
								29-10-2018	1.095,49	
								28-9-2018	1.095,49	
								28-8-2018	1.095,49	
								27-7-2018	1.095,49	
								30-8-2018	1.095,49	
65	H.M.M.	Vermin					Amsterdam			7.706,86
66	J.	Kastje					Hilversum			7.606,78
67	M.J.A.	Maas					Helmond			7.628,74
68	C.	van Eijk					Amersfoort	17-9-2018	4.000,20	7.729,79
								28-12-2018	1.176,53	
								28-11-2018	1.176,53	
								29-10-2018	1.176,53	
69	K.	Sloots					Ommen	23-8-2018	1.095,49	7.809,33
								23-8-2018	1.095,49	
								21-9-2018	1.095,49	
								22-10-2018	1.095,49	
								21-11-2018	1.095,49	
								24-12-2018	1.095,49	
70	H.M.M.	Schuttenbeld					Zwolle	16-8-2018	1.095,49	7.534,33
								28-12-2018	1.095,49	
								28-11-2018	1.095,49	
								29-10-2018	1.095,49	
								28-9-2018	1.095,49	
								28-8-2018	1.095,49	
71	W.	Kosterman					Wijk bij Duurstede			7.622,08
72	L.J.	van Dort					Maarsssen	26-3-2018	1.840,16	7.392,32
								18-12-2018	1.850,72	
								18-12-2018	3.701,44	
73	W.J.T.	Renkema					Meppel	16-10-2018	3.986,68	7.391,96 #
								29-10-2018	1.117,76	
								28-11-2018	1.117,76	
								28-12-2018	1.117,76	
74	G	Smith-Bults					Assen	24-7-2018	2.434,49	7.420,09
75	A.	Harijgens					Bergen op Zoom	29-8-2018	1.454,37	7.435,09
76	F.	Langeveld					Doetinchem			7.272,24
77	N.J.P.	Lambert					Rolde	21-6-2018	1.800,00	7.224,00
								8-10-2018	1.800,00	
								17-12-2018	1.800,00	
								17-12-2018	1.800,00	

dubois + co
 REGISTERAC
 Amsterdam, 019
 paraaf voor waan en:

Overzicht giften boven de 4.500 euro 2018

Initialen	Tussenvoegsel	Naam	Straat	Huisnummer	toevoeging	Postcode	Plaats	betaal d.d.	bedrag 1000+	Totaal >4500
78	J.W.M.	van der Meer					Nijmegen	31-8-2018	1.176,53	7.248,04
								21-9-2018	1.176,53	
								21-9-2018	1.176,53	
								28-11-2018	1.176,53	
								28-11-2018	1.176,53	
								21-12-2018	1.176,53	
79	J.	Reus					Culemborg			7.103,40
80	J.E.	Waalwijk					Driebergen-Rijsenburg			7.108,32
81	C.J.M.	Dortmans					Helmond			6.979,68
82	B.R.	Groot Wassink					Amsterdam	11-1-2018	1.400,00	6.885,68
								3-10-2018	1.371,42	
								28-12-2018	1.371,42	
								28-11-2018	1.371,42	
								29-10-2018	1.371,42	
83	M.	Schouten					Nieuwegein			6.855,00
84	K.	Schmitz					Sittard			6.724,82
85	P.	de Rulter					Drachten			6.788,33
86	H.S.	de Groot					't Goy			6.513,33
87	M.J.	Fles					Noordwijk			6.732,24
88	H.	Matser					Zutphen			6.474,86
89	Y.	Koster-Dreese					Harmelen	26-7-2018	1.547,94	6.291,76
90	R.	van Otterdijk					Geldrop			6.157,10
91	H.	van Zeijts					Eefde			6.134,93
92	L.E.	Punt					Assen			6.062,00
93	M.	Verschuren					Den Aniel			6.192,20
94	F.J.	Kist					Voorburg			5.992,53
95	I.	van der Sloot					Kampen			5.871,60
96	P.L.P.S.	Hofman-Fransen					Doesburg	25-10-2018	1.393,15	5.868,90
97	R.	Smits					Bodegraven	24-12-2018	5.100,00	5.916,00
98	D.J.	Zijlstra					Uithoorn	26-2-2018	1.925,96	5.795,90
								30-5-2018	1.161,00	
								10-9-2018	1.161,00	
								29-11-2018	1.547,94	
99	N.A.V.	Verheul					Nijmegen	21-12-2018	5.792,29	5.942,29
100	K.J.H.A.	van Oort					Raamsdonksveer			5.829,58
101	T.	van de Ven					Vught			5.851,63
102	M.	Lamers					Voorschoten	10-9-2018	2.786,29	5.723,54
								26-11-2018	2.321,91	
103	R.	Grashoff					Delft	29-1-2018	1.117,78	5.788,90
								28-2-2018	1.117,78	
								28-3-2018	1.117,78	
								30-4-2018	1.117,78	
								28-5-2018	1.117,78	
104	C.J.	Verhaar					Deventer			

Overzicht giften boven de 4.500 euro 2018

Initialen	Tusservoegsel	Naam	Straat	Huisnummer	toevoeging	Postcode	Plaats	betaal d.d.	bedrag 1000+	Totaal >4500
105 B.J.		Aalbers	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Epe	9-2-2018 9-7-2018 27-8-2018 29-10-2018	1.194,70 1.339,89 1.470,28 1.470,28	5.525,15
106 B.		Boudewijnse	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Bussum	10-9-2018	1.213,44	5.256,35
107 D.	de	Jager	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	24-9-2018	2.247,76	5.157,58
108 D.		Dries	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Nijverdal	8-8-2018	1.139,72	4.992,64
109 M.		Miner	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Weesp			4.733,08
110 A.		Postma	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Groningen			4.673,49
111 L.		Bosland	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Nijmegen	4-9-2018	2.313,42	4.634,30
112 R.P.		Grondel	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam			4.605,24
113 S.	van	Berkum	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	25-1-2018	1.500,00	4.560,00
114 E.		Unver	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	28-9-2018	2.565,12	4.568,96
										1.204.834,84

EIGEN VERMOGEN

	31-12-17	31-12-18
Continuïteitsreserve	€ 670.000	680.000
Bestemmingsreserves	2.160.212	2.966.893
Saldo per 31 december	<u>2.830.212</u>	<u>3.646.893</u>

	2017	2018
Continuïteitsreserve	€ 670.000	670.000
Saldo per 1 januari	625.000	670.000
Toevoeging resultaat	45.000	10.000
Stand per 31 december	<u>670.000</u>	<u>680.000</u>

In de berekening van de continuïteitsreserve wordt rekening gehouden met een tweetal componenten: het hebben van een pand in eigendom en de verwachte salariskosten. Voor het component "pand in eigendom" wordt gerekend met de huidige WOZ-waarde en de verwachte WOZ-waarden, waarbij de verwachting is dat deze niet sterk zullen muteren de komende jaren. In december 2018 heeft het bestuur besloten de continuïteitsreserve niet verder te verhogen, de jaarlijkse storting van € 10.000,- zorgt voor een financiële buffer van voldoende omvang.

Correcties vermogen lokale afdelingen

	2017	2018
Saldo per 1 januari	979.016	2.160.212
Effect stelselwijziging consolidatie afdelingen	1.141.034	
Effect correctie beginbalans 2018 liquide middelen afdelingen		101.619
Stand per 1 januari na verwerking stelselwijziging	2.120.050	2.261.831
Toevoeging resultaat	40.162	705.062
Stand per 31 december	<u>2.160.212</u>	<u>2.966.893</u>

Bestemmingsreserves

	Stand per 01-01-18 €	Onttrekkingen		Toevoeging €	Stand per 31-12-18 €
		Lasten €	Vrijval €		
Sociale reserve	78.390	56.000	0	75.000	97.390
Campagnereserve	434.249	191.703	0	331.788	574.334
Overige bestemmingsreserves:					
Projecten Bedrijfsvoering	0	0	0	223.597	223.597
Projecten Partij	0	0	0	94.000	94.000
Projecten Campagne:					
Verkiezingsreserve	456.305	244.679	0	365.500	577.126
Afdelingsreserve	1.281.886	66.440	0	0	1.215.446
Congres 2018	11.000	11.000	0	15.000	15.000
Congres 2019	0	0	0	20.000	20.000
Extra investering EP campagne	0	0	0	150.000	150.000
Totaal	<u>2.261.830</u>	<u>569.822</u>	<u>0</u>	<u>1.274.885</u>	<u>2.966.893</u>

Subsidiabele leden 2018 volgens de Wet Financiering Politieke Partijen

Ledenaantal Vereniging GroenLinks 2018

Ledenaantal Vereniging GroenLinks

24.927

Ledenaantal Vereniging Dwars 2018

Ledenaantal Vereniging Dwars

2.946

Bijlage 1: specificatie kosten en opbrengsten Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks 2018

Uitgaven	Begroot	Werkelijk
	€	€
<u>Personeelskosten</u>		
Lonen en salarissen (incl. sociale lasten)	306.721	255.939
Reis- en verblijfkosten	7.000	5.573
Diverse personeelskosten	64.000	65.788
Deelname aan congressen	-	-
	<u>377.721</u>	<u>327.300</u>

De kosten voor "Diensten partijbureau" bestaan uit een toerekening van uitgaven voor het receptie, ledenadministratie, financiën en personeelszaken aan de te onderscheiden onderdelen, zoals afdeling Campagne, Stichting Wetenschappelijk Bureau, etc.

De kosten die in deze afdelingen verantwoord worden, zijn bijvoorbeeld huur, telefoonkosten, kopieerkosten en automatiseringkosten.

De diverse personeelskosten bestaan voornamelijk uit inleenkrachten € 52.965,-

<u>Bureaunkosten</u>	€	€
Kantoorkosten	12.000	9.286
Diensten partijbureau	200.000	196.238
	<u>212.000</u>	<u>205.524</u>

<u>De Helling</u>		
De Helling		
	41.000	38.000
	<u>41.000</u>	<u>38.000</u>

<u>Projecten</u>		
Totaal	61.000	33.358
	<u>61.000</u>	<u>33.358</u>

TOTAAL UITGAVEN STICHTING WETENSCHAPPELIJK BUREAU GROENLINKS	<u>691.721</u>	<u>604.182</u>
---	-----------------------	-----------------------

Inkomsten	€	€
Bijdrage GroenLinks	292.500	288.738
Doorgestorte subsidie Wetenschappelijk bureau	300.280	312.021
Abonnementen De Helling	36.000	41.041
Verkopen / eigen bijdragen	500	85
Financieel resultaat		

TOTAAL INKOMSTEN STICHTING WETENSCHAPPELIJK BUREAU GROENLINKS	<u>629.280</u>	<u>641.885</u>
--	-----------------------	-----------------------

Bijlage 2: specificatie uitgaven en inkomsten Vereniging Dwars 2018

Uitgaven		Begroot	Werkelijk
<u>Personeelskosten</u>		€	€
Lonen en salarissen		9.000	7.888
Vergoeding / declaraties vrijwilligers		-	-
		<u>9.000</u>	<u>7.888</u>
<u>Bureaunkosten</u>		€	€
Verzekeringen		500	14
Huisvesting		10.000	10.000
Heffingen/belastingen		-	-
Gas water licht		-	-
Kantoorbenodigdheden		1.500	1.214
Website en Email		1.800	7.058
Internetkosten		-	-
Telefoonkosten		600	120
Porto		2.500	1.301
Overige bureaunkosten		3.250	2.025
Onderhoud		-	-
		<u>20.150</u>	<u>21.732</u>
Onder de huisvestingskosten vallen de huurkosten van Dwars in 2018.			
<u>Bestuurskosten</u>			
Bestuurskosten		9.500	12.352
		<u>9.500</u>	<u>12.352</u>
<u>Bladen</u>			
Ledenblad		-	-
		<u>-</u>	<u>-</u>
<u>Werkgroepen / activiteiten</u>		€	€
Congressen		29.200	29.484
Lidmaatschappen		1.015	1.011
Promotiemateriaal		-	-
Activiteiten		99.200	94.250
Onvoorzien		1.635	229
		<u>131.050</u>	<u>124.974</u>
Onder activiteiten vallen oa uitgaven aan projecten € 12.623, schooling € 10.111, afdelingsbudget € 16.562 en internationalisering 10.314			
<u>Publiciteit</u>		€	€
Inkoop materiaal		-	-
Stands		-	-
Huur diversen		-	-
Internet		-	-
		<u>-</u>	<u>-</u>
TOTAAL UITGAVEN VERENIGING DWARS		<u>169.700</u>	<u>166.946</u>
<u>Inkomsten</u>		€	€
Bijdrage GroenLinks		-148.700	-175.586
Contributies		-35.000	-40.163
Donaties		-	-4.007
Opbrengst Congressen		-	-
Verkopen en giften		-1.000	-3.123
Huisvesting		-	-
Overige		-	-144
		<u>-184.700</u>	<u>-223.023</u>
TOTAAL INKOMSTEN VERENIGING DWARS		<u>-184.700</u>	<u>-223.023</u>
		€ 15.000-	€ 56.077-

Bijlage 3: specificatie verplichtingen >€ 25.000 aangegaan door het Wetenschappelijk Bureau in 2018

Nr	Naam	adres	Postcode	Plaats	Omschrijving	hoogte schuld	Toelichting
Schulden met externe partijen							
Handelscrediteuren							
	geen schulden aangegaan > 25.000 euro					€ 0	
Overige schulden externen							
	geen schulden aangegaan > 25.000 euro					€ 0	
Schulden met neveninstellingen							
1	Vereniging Groenlinks	Oudegracht 312	3503 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo WB door het Landelijk bureau per 22-02-2018	€ 50 000	De Betaalrekening van het wetenschappelijk bureau wordt aangevuld door de vereniging GroenLinks. Deze stortingen worden administratief verwerkt via de R/C verhouding
2	Vereniging Groenlinks	Oudegracht 312	3503 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo WB door het Landelijk bureau per 28-06-2018	€ 25 000	De Betaalrekening van het wetenschappelijk bureau wordt aangevuld door de vereniging GroenLinks. Deze stortingen worden administratief verwerkt via de R/C verhouding
3	Vereniging Groenlinks	Oudegracht 312	3503 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo WB door het Landelijk bureau per 12-04-2018	€ 50 000	De Betaalrekening van het wetenschappelijk bureau wordt aangevuld door de vereniging GroenLinks. Deze stortingen worden administratief verwerkt via de R/C verhouding
4	Vereniging Groenlinks	Oudegracht 312	3503 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo WB door het Landelijk Bureau per 23-08-2018	€ 50 000	De Betaalrekening van het wetenschappelijk bureau wordt aangevuld door de vereniging GroenLinks. Deze stortingen worden administratief verwerkt via de R/C verhouding
5	Vereniging Groenlinks	Oudegracht 312	3503 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo WB door het Landelijk Bureau per 20-07-2018	€ 25 000	De Betaalrekening van het wetenschappelijk bureau wordt aangevuld door de vereniging GroenLinks. Deze stortingen worden administratief verwerkt via de R/C verhouding
6	Vereniging Groenlinks	Oudegracht 312	3503 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo WB door het Landelijk Bureau per 01-11-2018	€ 50 000	De Betaalrekening van het wetenschappelijk bureau wordt aangevuld door de vereniging GroenLinks. Deze stortingen worden administratief verwerkt via de R/C verhouding
7	Vereniging Groenlinks	Oudegracht 312	3503 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo WB door het Landelijk Bureau per 19-12-2018	€ 25 000	De Betaalrekening van het wetenschappelijk bureau wordt aangevuld door de vereniging GroenLinks. Deze stortingen worden administratief verwerkt via de R/C verhouding

Bijlage 4: specificatie verplichtingen > € 25.000 aangegaan door Dwars in 2018

	Naam	adres	Postcode	Plaats	Omschrijving	hoogte schuld
Schulden met externe partijen						
Handelscrediteuren						
geen schulden aangegaan > 25.000 euro						
Overige schulden externen						
geen schulden aangegaan > 25.000 euro						
Schulden met neveninstellingen						
1	Vereniging Groenlinks	Oudegracht 312	3503 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo DWARS door het Landelijk bureau per 14- 12-2018	€ 30 000,00

Bijlage 5: Verplichtingen > 25.000,- aangegaan door GroenLinks in de Europese Unie in 2018

Naam	adres	Postcode	Plaats	Omschrijving	hoogte schuld
<u>Schulden met externe partijen</u>					
Handelscrediteuren					
geen schulden aangegaan met crediteuren > 25 000 euro					
Overige schulden externen					
geen overige schulden aangegaan > 25 000 euro					
<u>Schulden met neveninstellingen (rekening courant)</u>					
geen schulden met neveninstellingen aangegaan > 25 000 euro					

Bijlage 6: Eigen Vermogen Wetenschappelijk Bureau 2018**Verloopoverzicht Eigen vermogen Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks**Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks
Utrecht

TOELICHTING

	2018	2017
EIGEN VERMOGEN	€	€
<u>Algemene reserve</u>		
Saldo per 1 januari	124.183	113.963
Toevoeging + /onttrekking – boekjaar:	25.262	10.220
Saldo per 31 december	<u>149.445</u>	<u>124.183</u>
<u>Bestemmingsreserve</u>		
GroenLinks Festival 2018	-	17.500
Secretaris Programma commissie EV 2018	-	14.059
Marketing en communicatie	5.500	
Website en huisstijlontwikkeling	7.500	
Extra inhuur derden	31.000	
Saldo per 31 december	<u>44.000</u>	<u>31.559</u>

Bijlage 7: Eigen Vermogen Dwars 2018

Verloopoverzicht Eigen Vermogen Dwars 2018

Vereniging DWARS
Utrecht

	TOELICHTING	2018	2017
EIGEN VERMOGEN		€	€
<u>Algemene reserve</u>			
Saldo per 1 januari		131.076	115.600
Nettoresultaat		56.077	15.476
Saldo per 31 december		187.154	131.076

Het gehele resultaat over 2018 ad € 56.077,- is toegevoegd aan de algemene reserve.

Bijlage 8: Bijdragen Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks 2018

Achternaam	Voorletters	Woonplaats	Bijdrage 2018
-------------------	--------------------	-------------------	----------------------

geen giften ontvangen van > of gelijk aan 4.500 euro

Bijlage 9: Bijdragen Dwars 2018

Achternaam	Voorletters	Woonplaats	Bijdrage 2018
------------	-------------	------------	---------------

geen giften ontvangen van > of gelijk aan 4.500 euro

Bijlage 10: Bijdragen 2018 Stichting GroenLinks in de Europese Unie

<i>Naam</i>	<i>Voornaam</i>	<i>Adres</i>	<i>Postcode</i>	<i>Plaats</i>	<i>Bedrag totaal</i>	<i>Bedrag 1000+</i>	<i>Datum ontvangst</i>
1 Eickhout	Bas	[REDACTED]	[REDACTED]	Utrecht	54.812		
						4.812	2-jul-18
						50.000	21-dec-18
2 Sargentini	Judith	[REDACTED]	[REDACTED]	Amsterdam	65.000		
						12.000	17-dec-18
						10.000	30-okt-18
						8.000	23-aug-18
						15.000	18-jul-18
						20.000	26-mrt-18

Jaarverslag 2018

Tweeduizendachtien was een druk jaar. DWARS groeide enorm in ledenaantal, waardoor de organisatie verder moest professionaliseren en ondertussen waren er (herindelings)gemeenteraadsverkiezingen. In dit jaarverslag wordt gereflecteerd op de doelen uit het beleidsplan 2018. In het beleidsplan worden de plannen omschreven die horen bij de begroting van dat jaar.

Bruisende vereniging

Ledenbinding betekent dat er bij DWARS voor iedereen, ongeacht hoe lang je lid bent of hoeveel ervaring je al hebt met politieke vaardigheden, iets te doen is bij DWARS. Bijvoorbeeld tijdens gezellige activiteiten, scholingstrajecten, en een nieuweledenavond.

In 2018 is de focus verlegd van kleine activiteiten zoals discussieavonden naar grotere activiteiten zoals het (nieuwe) DWARS-festival en een symposium. Discussieavonden worden nu vaak in samenwerking met een afdeling georganiseerd door een commissie. De frequentie van de ledenborrel is verlaagd, maar de opkomst blijft laag.

Scholing is verbeterd door een nieuw traject op te zetten voor leden die willen beginnen met een functie binnen DWARS (DWARS op Weg). Ook is de Scholingscommissie begonnen met losse trainingsavonden over één specifiek onderwerp. De DWARS Academy bleef ontwikkelen door middel van train-de-trainer dagen, maar ook onderlinge kennisuitwisseling.

Afdelingen zijn een belangrijk onderdeel van DWARS. Daarom was een doel om meer waardering aan afdelingen te geven en te zorgen voor goede samenwerking tussen landelijk en afdelingen en tussen de afdelingen onderling, met extra aandacht voor scholing. Dit kreeg vorm in vier voorzittersoverleggen, het afdelingenweekend en bestuurstrainingen voor nieuwe afdelingsbesturen.

De negen inhoudelijke commissies hebben dit jaar zelfstandig veel projecten georganiseerd. Er waren activiteiten over Referenda, Studiefinanciëring, Pulsvisserij, de toekomst van Zorg en Europa. Op het zomercongres zijn twee inhoudelijke visiestukken behandeld, over de euro en over integratie. Commissies zijn veel meer gaan samenwerken met afdelingen, een goede ontwikkeling.

Het Politiek Overleg als inhoudelijk vergaderorgaan is geëvalueerd, waardoor het daarna nog beter toegespitst was op de wensen van het landelijk bestuur en de commissiepresidia. Het orgaan heeft een belangrijke rol gespeeld voor inhoudelijke reflectie, training, uitwisseling, en input voor inhoudelijke uitingen namens DWARS.

De Bijzondere Activiteitencommissie is succesvol en organiseerde in 2018 verschillende succesvolle activiteiten zoals het Zomerkamp en DWARS got Talent (open podium). De Raad van Advies voorzag het bestuur van (on)gevraagd advies en OverDWARS (ledenplatform) gaf mogelijkheid aan leden om hun visies met elkaar te delen.

Om te zorgen voor meer diversiteit van leden is er gewerkt aan diversiteitsbeleid van onze organisatie en is bij elke uitnodiging voor een spreker gedacht aan diversiteit. Tijdens de Zomertour zijn zo veel mogelijk nieuwe leden geworven voor DWARS, hierbij werd een nieuwe goodie geïntroduceerd.

Er waren meer DWARSers dan ooit internationaal actief bij o.a. FYEG, daar heeft het congres van de FYEG in Nederland onder andere aan bijgedragen. In 2018 was er geen Brusselreis. Vanwege plan-technische redenen zal deze in 2019 twee keer plaatsvinden. In 2018 reisde DWARS ook met 37 klimaatjongeren af naar Katowice, Polen om hun geluid te laten horen tijdens de jaarlijkse COP klimaatop. Ook is DWARS bezig gegaan met een intensievere samenwerking met Development Democracy Abroad (DDA) om ook ons steentje bij te kunnen dragen buiten de Europese grenzen.

Organisatie op orde

De interne communicatie via de website, notulenspin en nieuwsbrief is consistent bijgehouden. Slack is ook nog steeds in gebruik voor interne communicatie binnen het kader. Voor de externe communicatie gebruiken we ook onze website, maar ook social media-platformen Facebook, Twitter en Instagram, en in mindere mate Snapchat.

Witboeken zijn bijgewerkt en er is zowel een algemene overdracht met het hele bestuur en een individuele overdracht per bestuursfunctie geweest. Hierdoor kon het nieuwe bestuur aan de slag met een goed beeld van de organisatie DWARS.

Eens in de zoveel tijd werken de medewerker van DWARS (Wouter Witteveen, voorheen Sonja) en de secretaris samen om de ledenadministratie op orde te houden. Denk hierbij aan belondes met consistente wanbetalers, of verzoekjes aan leden boven de 27 jaar om donateur te worden in plaats van lid. De medewerker heeft meer uren gekregen in verband met groeiend ledenaantal. Daarnaast heeft de medewerker webshoptaken overgenomen van bestuurslid Organisatie en Leden.

In overeenkomst met het beleidsplan 2018 zijn investeringen gedaan om de zalen van DWARS fijnere werkplekken te maken. Er is op het zomercongres in 2018 een opdracht aan het bestuur gegeven op zoek te gaan naar zelfstandige huisvesting voor DWARS. Daar is naar gezocht, maar niets gevonden dat aan alle eisen van DWARS voldoet. Dit project loopt inmiddels in samenwerking met GroenLinks.

DWARS en de buitenwereld

DWARS is steeds actiever op Facebook, Twitter, Instagram en Snapchat. Deze vier platformen hebben verschillende doelgroepen, onze berichtgeving op de platformen is afhankelijk hiervan. Zo plaatsen we op Twitter bijvoorbeeld reacties op actualiteit, terwijl Instagram een beeld weergeeft van onze afgelopen activiteiten. In 2018 zijn de Instastories als mededelingenplatform geïntroduceerd. De Facebookgroep die in het beleidsplan wordt genoemd, is niet meer het belangrijkste social media kanaal voor onze leden.

In 2018 waren gemeenteraadsverkiezingen. DWARS heeft de nadruk gelegd op de verkiesbare DWARSe kandidaten door het hele land, wat heeft bijgedragen aan DWARSe voorkeursstemmen. Het landelijk bestuur en de campagnecommissie vullden hier vooral een ondersteunende rol. Bij de herindelingsverkiezingen is voor een vergelijkbare aanpak gekozen. In het voorjaar voerde DWARS gelijktijdig met de gemeenteraads campagne ook campagne tegen de Sleepwet.

Er zijn in 2018 vier themacampagnes geweest, rondom vakbonden, groen onderwijs, Europese Spoorwegen en over de 'stressgeneratie'. De themacampagne over vakbonden was een 'Bonderdag'. Op social media ging de post aardig, en er is gesproken met de voorzitter van het FNV. De themacampagne 'Vergroen ons Onderwijs' had als doel om zo veel mogelijk onderwijsinstellingen te laten overstappen naar een duurzame bank (Triodos of ASN). Studentpartijen Maastricht, Groningen, Delft, Amsterdam en Nijmegen hebben zich aan dit doel verbonden. De themacampagne over Europese Spoorwegen werd afgetrapt met een opiniecolumn in De Volkskrant, en opgevolgd met posts op sociale media over de voordelen van een geïntegreerd Europees spoornetwerk. Door in december af te reizen naar Katowice met de trein hebben we een vervolg gegeven aan de actie die ook veel media-aandacht kreeg. De themacampagne over stressgeneratie (problemen in de ggz voor jongeren) had veel verschillende elementen: een actie, opiniestuk, verhalen van jonge patiënten, sprekers en een open brief. Met deze campagne is voornamelijk veel interactie gegenereerd op social media.

Ook zijn afgelopen jaar opiniestukken en interviews verschenen over: Europees treinnetwerk, Rookvrije generatie, Lotte, Ronnie Flex, Bonderdag, verkiezing Beste Bestuurder, rente op studieschuld, rechtsbijstand. We werden uitgenodigd bij Late Night over studieschuld, de treinreis naar Polen kwam o.a. op de NOS. In het AD en bij het nieuwe programma Na Het Nieuws deelden we onze visie op de dividendbelasting en de algemeen politieke beschouwingen.

De DWARSe politicus van het jaar is uitgereikt aan Sigrid Kaag. Dit heeft geleid tot veel interactie op verschillende social media kanalen. Daarnaast is nog een alternatieve verkiezing voor de beste

bestuurder van het jaar en de beste politicus van het jaar opgezet, omdat er voor beide prijzen alleen mannen waren genomineerd voor de officiële prijs.

Het afgelopen jaar was de relatie met GroenLinks goed. Een DWARS-lid nam zitting in de kandidatencommissie voor het Europees Parlement, leden werden voorgedragen voor andere functies zoals de Kandidaten Commissie Intern van GroenLinks, en het nieuwe bestuur maakte kennis met de Tweede Kamerfractie.

Met andere Politieke Jongeren Organisaties (PJOs) is geregeld inhoudelijk contact geweest. Het vliegpaak is geschreven, ondertekend door Jan Terlouw en overhandigd aan de Tweede Kamer commissie Infrastructuur en Waterstaat Ook hebben we samengewerkt met Rood en de Jonge Socialisten in een actie tegen de verhoging van de rente op studieschuld. Verder hebben we het initiatief genomen om met 6 andere PJOs een statement uit te brengen tegen het afschaffen van de dividendbelasting.

Vooraf de banden met de Jonge Klimaatbeweging (JKB) en Jong Milieu Actief (JMA) zijn gedurende het jaar verder aangehaald. JKB heeft zich in korte tijd ontwikkeld tot een grote speler in het klimaatdebat. Aangezien hun bestuur ook aan tafel zat bij het klimaatakkoord, konden we goed op de hoogte blijven van dat proces. We zijn met JKB en JMA naar Polen afgereisd, wat de banden verder versterkte. Het bestuur heeft ook regelmatig contact gehad met de Landelijke Studentenvakbond.

Binnen FYEG zijn er nu in alle 'working groups' e.d. minimaal wel een DWARSer actief. Daarnaast organiseerde DWARS in 2018 het jaarlijkse congres van Federation of Young European Greens (FYEG) in Utrecht. Daarnaast is er bij elke activiteit van FYEG ook een DWARSer geweest. DWARS heeft de ontwikkeling van de Global Young Greens in de gaten gehouden.

Door aan te sluiten bij protesten, zoals over vluchtelingen, luchtvaart, gasboringen en zelf een protest op te zetten over rente op studieschuld heeft DWARS afgelopen jaar bijgedragen aan druk voor verandering vanuit de maatschappij.

WETENSCHAPPELIJK BUREAU
GROENLINKS

JAARVERSLAG 2018

Inhoud

Inhoud.....	2
1. Bureau de Helling.....	3
1.1 Werkwijze Bureau de Helling.....	3
1.2 Leeswijzer Jaarverslag 2018.....	3
2. Programmatische oriëntatie Bureau de Helling 2018.....	4
2.1 Onderzoeksprojecten.....	4
Circulaire samenleving.....	4
Technologie in de slimme stad.....	6
Wonen.....	7
Arbeidsmarktbeleid.....	8
Geldstelsel en verduurzaming.....	8
2.2 Overige projecten.....	9
Verkiezingsprogramma EP.....	9
Festival.....	10
GEF.....	10
Hellingproef.....	11
3. Organisatie.....	12
4. Financiën.....	12
5. Communicatie en marketing.....	12
Tijdschrift de Helling.....	12
6. KPI's.....	14
7 Financieel verslag.....	14

1. Bureau de Helling

Bureau de Helling (BdH), het wetenschappelijk bureau van GroenLinks, is een onafhankelijk instituut dat binnen en buiten GroenLinks het maatschappelijk debat stimuleert door smoele te geven aan groene en progressieve politiek. Bureau de Helling heeft drie taken: visieontwikkeling, (partij)programmatische vernieuwing en het voeren van het debat in de samenleving over groene en progressieve politiek.

1.1 Werkwijze Bureau de Helling

Bureau de Helling bereikt deze doelstellingen door platform voor debat te bieden met het tijdschrift de Helling en de website, door deel te nemen aan het publieke debat in Nederland en Europa en door projecten uit te voeren met internationale groene partners, wetenschappelijke instituten en organisaties in Nederland. Bureau de Helling werkt samen met de vereniging GroenLinks en GroenLinkse volksvertegenwoordigers. Daarnaast levert Bureau de Helling penvoerders voor verkiezingsprogramma's van GroenLinks. Bureau de Helling heeft tenslotte een jongeren netwerk dat onder de naam Hellingproef activiteiten organiseert en artikelen publiceert.

1.2 Leeswijzer Jaarverslag 2018

In dit Jaarverslag wordt allereerst de inhoudelijke oriëntatie in 2018 geëvalueerd. Daarna worden de activiteiten rondom de inhoudelijke projecten en activiteiten van het bureau gepresenteerd. Vervolgens wordt verslag gedaan van de activiteiten rondom het magazine de Helling. Tot slot blikken we terug op de plannen van Hellingproef. In Annex 1 wordt het financiële verslag over 2017 gepresenteerd.

2. Programmatische oriëntatie Bureau de Helling 2018

In 2018 kenden de activiteiten van Bureau de Helling twee 'rode draden': (on)gelijkheid en duurzaamheid. Deze zagen we terug in de activiteiten die we ondernamen rond maatschappelijke uitdagingen zoals de transitie naar een circulaire economie, de woningmarkt en het ontwikkelen van beleid rondom technologische ontwikkeling. We keken naar de lange termijn, maar speelden ook in op belangrijke ontwikkelingen in beleid, zoals de invoering van de Omgevingswet, een nieuw Klimaatakkoord en de crisis in de publieke sector.

Programmatisch werkten we langs drie lijnen: langetermijn visieontwikkeling, middellange termijn standpuntontwikkeling en korte termijn rapportages. Daarnaast werkten we samen met de partij GroenLinks aan de opbouw van kennis, het opstellen van een verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen en de inhoudelijke programmering van het GroenLinks festival.

In het door het Wetenschappelijk Bureau uitgegeven tijdschrift de Helling besteedden we aandacht aan een breed scala aan onderwerpen en vernieuwden we de vormgeving.

2.1 Onderzoeksprojecten

Circulaire samenleving

Nederland wil in 2050 circulair zijn. Een circulaire economie draait op schone energie en houdt grondstoffen in kringloop. De keten van productie en consumptie is gesloten. Grondstoffen gaan niet langer verloren als afval of vervuiling. Is een circulair Nederland saai en spartaans, of biedt het meer gezondheid en geluk? Hoe leven, wonen, werken en consumeren we eigenlijk in een circulaire economie? Om die vraag te beantwoorden, begonnen we in 2018 aan het ontwerpen van een scenario voor een circulair Nederland in 2050. We onderzoeken trends en onderstromen die ons een idee geven van de toekomst en vermengen die met een scheut utopisme.

Voor ons scenario halen we ideeën op bij experts en geïnteresseerden. We toetsen de ideeën op haalbaarheid en wenselijkheid. We combineren ze tot een toekomstbeeld in leesbare taal. Aan dit scenario koppelen we ten slotte een politieke agenda, met de stappen die we vanaf nu moeten zetten om tot een economie van gesloten kringlopen te komen.

In 2018 publiceerden we deelscenario's over voedsel en wonen op onze website, na raadpleging van deskundigen tijdens besloten expertmeetings. Het scenario over voedsel werd besproken met geïnteresseerden tijdens een tweetal GroenLinks-bijeenkomsten, waaronder een 'Circulair Lab' in juni als onderdeel van het GroenLinks Festival in Eindhoven. Dit lab telde ongeveer honderd deelnemers. Ook via de website van Wetenschappelijk Bureau GroenLinks werden reacties verzameld, met het oog op verbetering van het scenario.

Het scenario over bouwen en wonen in 2050 werd bediscussieerd tijdens een conferentie over circulair bouwen, die het Wetenschappelijk Bureau in samenwerking met Milieunetwerk GroenLinks organiseerde in november. Deze conferentie, in het circulair paviljoen Circl op de Amsterdamse Zuidas, trok meer dan honderd deelnemers. Tot de sprekers behoorden drie Tweede Kamerleden van GroenLinks, Cécile van Oppen van het landelijke transitieteam Circulaire Bouweconomie, Ton Bastein van TNO en vele andere deskundigen. De conferentie leverde een groot aantal aanbevelingen op voor het aanjagen van circulair bouwen op verschillende politieke niveaus. Op onze website staan de aanbevelingen en verslagen van de conferentie:

<https://wetenschappelijkbureaugroenlinks.nl/deelonderzoek/circulair-bouwen>. Als uitvloeisel van de conferentie dienden GroenLinks-vertegenwoordigers in Leiden, Noordoostpolder en de provincie Utrecht moties in over circulair bouwen.

In 2019 vervolgen we het project met een deelscenario over plastic en elektronica, een conferentie over biomassa en een slotpublicatie.

In samenhang met het project rond de circulaire samenleving werden in 2018 ook twee korte rapportages gepubliceerd, over gemeentelijk klimaatbeleid en over de Omgevingswet. De quickscan *Gemeentelijke invloed op de CO₂-uitstoot*, die in samenwerking met de Tweede Kamerfractie gelanceerd werd in maart, vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen, kreeg veel aandacht in de pers. We haalden zelfs de voorpagina van Teletekst met de conclusie dat gemeenten invloed hebben op ruim een derde van de Nederlandse CO₂-uitstoot.

Over de Omgevingswet publiceerden we in het voorjaar een driedubbelinterview met deskundige, lokaal actieve GroenLinkers in tijdschrift de Helling en op onze website. Zowel de risico's van de nieuwe megawet als de kansen voor de energietransitie en de circulaire economie werden daarin belicht. Het Wetenschappelijk Bureau was medeorganisator van drie workshops voor GroenLinks-gemeenteraadsleden over de Omgevingswet, in april en juni.

Het interview in tijdschrift de Helling ging vergezeld van een voorbeeldparagraaf over de Omgevingswet voor lokale coalitieakkoorden. Passages uit deze voorbeeldparagraaf vonden hun weg naar de coalitieakkoorden die mede door GroenLinks-fracties gesloten werden in de gemeenten Rijswijk, Lochem, Arnhem, Den Bosch, Voorschoten, Kampen en Amersfoort.

Voorgenomen output	Timing	Voorgenomen outcome	Resultaat
3 bijeenkomsten met in totaal 250 bezoekers	Q 2,3,4	Verbetering van het 2050-scenario. Sterkere profilering van WB en GroenLinks op het thema circulaire economie. Steviger netwerk WB.	2 expertmeetings met ca. 30 deelnemers, 3 publieks-bijeenkomsten met ca. 220 deelnemers. Verbetering 2050-scenario. Profilering en steviger netwerk op terreinen kringlooplandbouw en circulair bouwen. Moties van GroenLinks lokaal en provinciaal n.a.v. conferentie Circulair Bouwen.
Debat op website met 1000 bezoekers en 20 actieve bijdragen	Q 3,4	Idem.	Ca. 15 artikelen en reacties van derden op website. (Reacties op 2050-scenario Bouwen en Wonen zijn verdwenen bij make-over website.) Aantal bezoekers boven 1000

3 publicaties in externe media met 10.000 bereik onder primaire doelgroep	2018	Idem.	1 opiniestuk in Trouw 1 artikel van website BdH overgenomen door blad en website Bouw Circulair, met bronvermelding.	
Publicatie boek, met 500 oplage en 300 bereik onder de doelgroep	2019	Politieke vertegenwoordigers van GroenLinks nemen meer initiatieven rond de circulaire economie en kunnen daarbij een aanstekelijk verhaal vertellen. 10 van hen verwijzen daarbij naar het 2050-scenario of het project. Meer voortrekkers van de circulaire economie in het bedrijfsleven zien in GroenLinks een bondgenoot.	In voorbereiding.	

Technologie in de slimme stad

Mensen maken technologie, maar technologie maakt ook de mens. Technologische innovaties veranderen ons leven, onze maatschappij en zelfs onze ethiek. We kunnen de ontwikkeling van nieuwe technologie dan ook niet overlaten aan ingenieurs en managers. Welke besluiten mogen door algoritmes genomen worden, in plaats van door mensen? Van wie zijn de gegevens die door slimme sensoren op straat verzameld worden? Vertrouwen we de zorg voor ouderen toe aan robots? Die vragen gaan ons allemaal aan. Nieuwe technologie vereist publiek debat en democratische sturing.

In februari 2018 organiseerde het Wetenschappelijk Bureau GroenLinks, in samenwerking met de Eerste Kamerfractie van GroenLinks, de conferentie *Kan technologie ook links zijn?*, met speeches van onder meer de hoogleraren Tsjalling Swierstra en Ton Wilthagen en met debatbijdragen van een aantal Eerste en Tweede Kamerleden. De conferentie trok ongeveer 110 deelnemers – het maximum van de senaatszaal. We hadden de zaal met gemak twee- of driemaal kunnen vullen, zo groot was de belangstelling. Op onze website staan verslagen en video's van de conferentie:

<https://wetenschappelijkbureaugroenlinks.nl/deelonderzoek/kan-technologie-ook-links-zijn>

Tijdens de conferentie bleek dat er onder de politieke vertegenwoordigers van GroenLinks behoefte bestaat aan politieke handvatten voor het beoordelen van de ontwikkeling en uitrol van nieuwe technologie. Daarom is het Wetenschappelijk Bureau medio 2018 gestart met het schrijven van een *Handvest voor slimme stad*, dat lokale politici en betrokken burgers moet helpen om een geïnformeerd oordeel te vellen over technologische vernieuwingen binnen hun gemeente. We werken in dit project samen met filosofen, wetenschappers, politici en praktijkexperts. Zij bestuderen lokale ervaringen met technologische innovaties en trekken daar lessen uit. Deze lessen worden samengevat in een twintigtal beginselen. Samen gaan die het Handvest vormen. Dat zal in 2019 worden gepubliceerd.

Voor Dwars, de jongerenorganisatie van GroenLinks, hield Richard Wouters namens het Wetenschappelijk Bureau in april een inleiding over de politieke en ethische aspecten van zorgrobots.

Voorgenomen output	Timing	Voorgenomen outcome	Resultaat	
Handvest voor de Slimme Stad in concept opgesteld	Q 2	Gedeelde missie in projectgroep. Leidraad voor benaderen auteurs en sprekers op conferentie.	Concept geschreven. Auteurs gevonden. Lijst potentiële sprekers.	
Debat op website met # bezoekers en # actieve bijdragen	Q 3,4	Verbetering van Handvest. Grotere bekendheid project onder GroenLinkers.	Uitgesteld tot 2019, te combineren met GEF-project <i>Charter for the Smart City</i>	
# publicaties van experts nav Handvest	Q 3,4	Verbetering van Handvest. Steviger netwerk BdH.	BdH heeft input geleverd voor speech Kathalijne Buitenweg en deze op website gepubliceerd. 3 artikelen van experts in tijdschrift de Helling.	
Slotpublicatie	Q 4	# politieke vertegenwoordigers van GroenLinks, met name in gemeenten en in de Tweede Kamer, passen de beginselen uit het Handvest toe bij debatten en initiatieven rond technologie.	Uitgesteld tot 2019; hoofdstukken zijn in voorbereiding.	

Wonen

De huidige woningmarkt telt winnaars en verliezers, woningtekorten en schokken in de huizenprijs en huur. De winnaars van het woonbeleid zijn de eigenaren van huizen die in het verleden hun woningen goedkoop konden financieren, veel hypotheekrenteaf trek genoten en de vruchten plukten van forse waarde stijgingen van hun woningen. Ook beleggers die woningen opkopen en tegen de hoofdprijs in de vrije sector verhuren, behoren tot de winnaars.

Woningzoekenden in de sociale huursector zijn de verliezers. Er is een groot tekort aan betaalbare sociale huurwoningen. Ook de starters op de woningmarkt verliezen. Vooral mensen met een laag middeninkomen, die geen toegang hebben tot de sociale huur, kunnen dikwijls geen geschikte koopwoning vinden.

Huurstijgingen, woningtekorten, speculatieve aankopen door beleggers, het tussen wal en schip raken van de lage middeninkomens, langere wachttijden in de sociale huursector; al deze negatieve ontwikkelingen komen niet uit de lucht vallen. Het zijn de gevolgen van politieke keuzes, de effecten van gevoerd beleid.

Als alternatief voor het huidige woonbeleid onderzoeken we een reeks hervormingen die bijdragen aan evenwichtige en duurzame oplossingen voor de problemen op de woningmarkt, op zowel de korte als lange termijn. Kern van de aanbevelingen: we moeten het woonbeleid niet langer aan de markt overlaten, maar gericht overheidsbeleid herintroduceren.

Dit project vond grotendeels plaats in 2018. Het uiteindelijke resultaat wordt in de vorm van een rapport begin 2019 gepresenteerd. Naast een analyse van de huidige problemen op de woningmarkt bevat de eindrapportage aanbevelingen voor beleid dat betaalbare, toegankelijke en duurzame huisvesting voor iedereen tot stand brengt.

Voorgenomen output	timing	Voorgenomen outcome	Resultaat	
3 artikelen in tijdschrift de Helling over gerelateerde thema's	Q 2,3,4	Wonen staat op de agenda binnen GroenLinks	# artikelen gehaald, wonen is speerpunt in GroenLinks soc-econ agenda	
2 opinieartikelen van betrokken experts op basis van deelprojecten	Q 3,4	Artikelen in kranten worden geplaatst	Nog niet gerealiseerd vanwege vertraging oplevering eindbundel	
2 concrete voorstellen die de Tweede Kamerfractie kan lanceren	Q 4	GroenLinks wordt herkend als de partij met oplossingen voor wonen	Voorstellen op gebied speculatie woningmarkt overgenomen	
Een lijst met minimaal 5 concrete punten voor het Tweede Kamerprogramma 2021	2019	Selectie van standpunten	Programma wordt in 2019 gestart	
Slotpublicatie	2019	Kader voor politieke standpunten van GL over wonen	Uitgesteld tot 2019	

Arbeidsmarktbeleid

De Nederlandse arbeidsmarkt functioneert niet optimaal. Zelfs nu de economie op volle toeren draait, zitten honderdduizenden mensen werkloos thuis. Het grootste deel van deze mensen zou graag aan het werk gaan maar krijgt op dit moment niet de juiste ondersteuning. Mensen met een arbeidsbeperking kunnen geen (vast) contract krijgen en voor honderdduizenden werklozen is de hoop simpelweg opgegeven dat zij ooit nog werk vinden. Tegelijkertijd moeten andere werkzoekenden verplicht meedoen aan re-integratietrajecten waar zijzelf het nut niet van inzien en waarvan de effectiviteit nauwelijks is bewezen.

In oktober 2018 zijn we daarom een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van een efficiënter, doelmatiger en vooral eerlijker actief arbeidsmarktbeleid. In eerste instantie beperkte het project zich tot een aantal specifieke instrumenten en voorzieningen maar al snel groeide het uit tot een bredere overdenking over de toekomstbestendigheid van ons huidige socialezekerheidsstelsel. De bedoeling is nu om voor de zomer een bundel te publiceren waarin verschillende auteurs ingaan op de stand van de huidige arbeidsmarkt, de positie van specifieke achterblijvende groepen en de gewenste rol van de overheid hierbij.

Dit project stond nog niet in het Jaarplan 2018. Resultaat indicatoren zijn gepland in 2019.

Geldstelsel en verduurzaming

Hoewel we er elke dag mee te maken hebben, denken we er eigenlijk nooit diep over na: ons geld. In de nasleep van de financiële crisis laaide de discussie over geld echter weer op, versterkt door een groeiend maatschappelijk wantrouwen tegen de financiële sector en bankiers in het bijzonder. Deze discussie levert fundamentele vragen op. Wie schept ons

geld? Wat moet het doel zijn van de financiële sector? Welke rol moet de overheid aannemen?

In navolging van deze discussie kreeg de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) de opdracht om een rapport te schrijven over de inrichting van het Nederlandse geldstelsel. Hieruit blijkt duidelijk dat commerciële banken een grotere rol spelen dan gedacht. Zo komt verreweg het grootste gedeelte van ons geld ter wereld als een tegoed op een bankrekening. Ook verzorgen commerciële banken veel publieke goederen, zoals ons betalingssysteem en een 'veilige' plek voor ons spaargeld. Omdat de scheiding tussen private en publieke belangen binnen het geldstelsel onduidelijk is geworden, wordt het ook moeilijk om publieke belangen te borgen.

Binnen dit onderzoek bleef een actueel cruciaal onderwerp echter onderbelicht: duurzaamheid. Omdat we aanwijzingen vonden dat er een verband bestaat tussen de inrichting van het geldstelsel en de verduurzaming van de maatschappij, besloten we hier verder onderzoek naar te doen. Hierbij kijken we enerzijds naar de inrichting van het geldstelsel (bijvoorbeeld de rol van de centrale bank), anderzijds naar de bredere financiële sector (bijvoorbeeld de allocatie van geld door commerciële banken). Wij zien hierbij een dubbele rol voor het Wetenschappelijk Bureau: enerzijds willen we een informatief overzicht creëren van de moeilijke kwesties binnen de discussie, anderzijds een toekomstgericht handvest bieden voor de politiek.

Het informatieve deel van het project speelde zich grotendeels af in het laatste kwartaal van 2018. Aan de hand van gesprekken met betrokkenen vormden we een beeld van de geldstelseldiscussie. Daarnaast zochten we op basis van een literatuurstudie naar mogelijke hindernissen in het geldstelsel voor de verduurzaming van de maatschappij. Deze hindernissen zitten enerzijds in de allocatie van geld met een nauwe focus op financieel rendement op de korte termijn, anderzijds in verkeerde beleidsprykkels in de inrichting van het geldstelsel. Zo ontbreekt beleid gericht op het verduurzamen van de financiële sector en hindert een groot deel van de bestaande bankregulering verduurzaming juist.

In het voorjaar van 2019 zullen we deze bevindingen verder aanscherpen om vervolgens een handvest te schrijven voor hervormingen binnen het geldstelsel en de financiële sector. We toetsen onze conclusies middels een expertmeeting, met betrokkenen uit de financiële sector en de wetenschap. We streven ernaar om het eindrapport op te leveren in de eerste helft van 2019.

Dit project stond nog niet in het Jaarplan 2018. Resultaat indicatoren zijn gepland in 2019.

2.2 Overige projecten

Verkiezingsprogramma EP

In 2018 is het nieuwe verkiezingsprogramma opgesteld voor de Europese verkiezingen, die in mei 2019 plaatsvinden. De commissie die dit programma opstelde werd voorgezeten door Tweede Kamerlid Bram van Ojik, die terzijde werd gestaan door een secretaris. Deze rol werd ingevuld door het wetenschappelijk bureau.

De secretaris organiseerde het proces dat tot de vaststelling van het programma tijdens een GroenLinks congres leidde, hij schreef mee aan het programma en speelde een cruciale rol in het amendementenproces. Op deze manier was de bijdrage van het wetenschappelijk bureau aan het Europese verkiezingsprogramma zowel organisatorisch als inhoudelijk substantieel.

Het programma is begin 2019 vastgesteld.

Voorgenomen output	timing	Voorgenomen outcome	Resultaat
Visietekst van het EP verkiezingsprogramma	Q3	Kader voor politieke standpunten van GL in EP	Opgeleverd
Programmapunten in het EP verkiezingsprogramma	Q3	Selectie standpunten	Op breed terrein standpunten meegeschreven
Advisering pre-amendementen en amendementen	Q1 2019	Besluitvorming op het congres	Soepel amendementenproces tijdens congres in november 2018 afgerond
Afronding verkiezingsprogramma	Q1 2019	Vastgesteld verkiezingsprogramma dat heldere koers voor GL in EP geeft	Vastgesteld programma

Festival

In juni 2018 organiseerde het landelijk bureau van GroenLinks een festival. Tijdens dit festival kwamen een paar duizend GroenLinks leden en sympathisanten naar het Strijp terrein in Eindhoven, om deel te nemen aan debatten, lezingen te horen, elkaar te ontmoeten en te genieten van gezond en lekker eten en drinken.

Het wetenschappelijk bureau verzorgde een deel van het inhoudelijke programma van de dag. De lopende onderzoeken van het wetenschappelijk bureau dienden als input voor de discussies. Er waren debatten over de circulaire economie, over woonbeleid, klimaat, onderwijs en zorg.

Zowel organisatorisch als inhoudelijk droeg het wetenschappelijk bureau bij aan het festival. Tevens werd een deel van de onderbesteding uit 2017 gereserveerd voor een financiële bijdrage aan het festival.

Voorgenomen output	timing	Voorgenomen outcome	Resultaat
Het WB levert inhoudelijke bijdragen aan het programma van het festival	Q2	Inhoudelijke bijdrage aan 4 programmaonderdelen	Gerealiseerd
Financiële bijdrage aan het festival	Q2	Besteding deel bestemmingsreserve uit 2017 aan festival	Gerealiseerd

GEF

De Green European Foundation (GEF) is een onafhankelijke stichting verbonden aan de Europese Groene Partij (EGP). Het wetenschappelijk bureau van GroenLinks is sinds de oprichting hiervan bij de GEF betrokken. De directeur van het wetenschappelijk bureau onderhoudt de contacten met de GEF. Daartoe bezoekt hij drie a vier keer per jaar bijeenkomsten van de GEF in Brussel of elders.

In 2018 was het wetenschappelijk bureau bij drie bijeenkomsten van de GEF aanwezig. Deze bijeenkomsten gingen over Europese groene politiek, de rol van de overheid bij het inrichten van lokale commons-initiatieven en besprekingen over thematische prioriteiten van de GEF.

Het wetenschappelijk bureau levert, als een van de grootste leden van de GEF, inhoudelijke bijdragen aan het werk van de GEF. Waar mogelijk en gewenst werkt het wetenschappelijk bureau met de GEF samen in transnationale projecten. In 2018 werd voor een tweetal transnationale projecten een voorstel door het wetenschappelijk bureau ingediend. Een van die twee voorstellen is gehonoreerd en leidt tot een transnationaal project over technologie in 2019. De tweede aanvraag – over actief arbeidsmarktbeleid in groen Europees perspectief – is nog in behandeling.

Voorgenomen output	timing	Voorgenomen outcome	Resultaat	
Aanwezigheid bij minimaal 75 % vergaderingen GEF	Q4	Vertegenwoordiging van WB is aanwezig en levert actief input op de agenda	Gerealiseerd	
Indiening van minimaal 1 project voor transnationale samenwerking	Q4	Indiening bij call for proposals	Gerealiseerd	

Hellingproef

Hellingproef is het jong wetenschappelijk bureau van GroenLinks. Het is de jongerentak van het wetenschappelijk bureau en richt zich in het bijzonder op jongvolwassenen en starters met interesse in groene en linkse politiek. Hellingproef wil het politiek denken van geïnteresseerden prikkelen. Daartoe organiseert het bijeenkomsten, debatten en symposia waar wetenschap en politiek samenkomen. Hellingproef doet dat niet alleen en werkt samen met andere organisaties zoals jong wetenschappelijke bureaus van andere politieke partijen, DWARS en vanzelfsprekend de Helling.

In 2019 richt Hellingproef zich op twee thema's die meer aandacht verdienen binnen GroenLinks. Dit zijn: technologiepolitiek en de fundamenteën van het GroenLinks gedachtegoed. Met betrekking tot het eerste thema worden werkbezoeken naar Tech startups georganiseerd en zal er aandacht zijn voor de Chinastrategie. Op het tweede thema zal Hellingproef met het wetenschappelijk bureau samenwerken.

In 2018 is er in het bijzonder aandacht uitgegaan naar het vergroten van bereik via sociale media en een verdere professionalisering van de eigen organisatie. Activiteiten in 2018 waren onder andere:

- Het politiek diner met Kees Vendrik
- Bijeenkomst over ongelijkheid op de woningmarkt met o.a. Linda Voortman
- Serie masterclasses 'Groen verdeelt' i.s.m. de Jong Wiardi Beckman Stichting (JWBS)
- Symposium 'Next Tech' i.s.m. JWBS en Route66

Voorgenomen output	timing	Voorgenomen outcome	Resultaat	
1 gezamenlijk project Hellingproef en WB, met een bereik van minimaal 50 35-minners	Q3,4	Bekendheid bij 35-doelgroep	Gerealiseerd	

3. Organisatie

In de loop van 2018 is een projectmatige structuur en werkwijze ingevoerd. Medewerkers stellen projectplannen op, monitoren voortgang, sturen op indicatoren en bewaken kwaliteit, budget en planning.

Voorgenomen output	timing	Voorgenomen outcome	Resultaat	
Ingerichte en toegeruste projectorganisatie	Q2,3,4	Werkzaamheden en activiteiten van het WB nemen toe in kwantiteit en kwaliteit.	Projectmatige werkwijze ingevoerd, nieuwe projecten gestart, lerende organisatie	

4. Financiën

In 2018 is een eerste kleine stap gezet die tot grotere diversificatie van inkomsten zal gaan leiden. Op een *call for proposals* van de Green European Foundation (GEF) eerste zijn twee projectvoorstellen ingediend. Projectgebonden financiering is hiermee de eerste stap op weg naar verbreding van de inkomsten. In 2019 zullen verdere stappen worden ondernomen om de doelstellingen uit het strategisch plan te realiseren.

In 2018 hebben we een onderbesteding op personeelskosten en (dus) op enkele projectkosten gehad. Dat is het gevolg van niet ingevulde vacatures. Einde 2018 was het team van het WB compleet. De onderbesteding is deels als bestemmingsreserve aan de begroting 2019 toegevoegd (zie hiervoor het Financieel Jaarverslag).

Voorgenomen output	timing	Voorgenomen outcome	Resultaat	
1 project waarvoor een externe financier wordt gevonden	Q 4	Voldoende matchfunding (minimaal 15K) voor de start van een extra project in 2018	Projectvoorstel gehonoreerd, > € 20.000,- extra financiering	

5. Communicatie en marketing

Tijdschrift de Helling

Het jaar 2018 stond voor tijdschrift de Helling in het teken van verandering.

Lezersonderzoek

Uit een in het voorjaar gehouden lezersonderzoek en gesprekken met mensen binnen de partij bleek dat het tijdschrift weliswaar goed gewaardeerd wordt door de huidige abonnees, maar als onvoldoende relevant werd gezien door GroenLinkers binnen de partij. De kenmerkende, kunstzinnige vormgeving werd daarnaast te vaak als storend ervaren, overigens ook door abonnees. Bovendien drukt het tijdschrift te zwaar op de begroting van het wetenschappelijk bureau.

Restyling

Om het tijdschrift beter te laten aansluiten bij de doelen van het wetenschappelijk bureau, om het relevanter te maken voor GroenLinks en om het tijdschrift op den duur kostenneutraal te kunnen maken, is besloten het tijdschrift te onderwerpen aan een restyling. In het voorjaar is een briefing uitgezet bij vier verschillende bladenmakers/vormgevers, inclusief de toenmalige vormgever. Hen is gevraagd een plan van aanpak te maken voor een tijdschrift dat aansluit bij de genoemde doelstellingen. Twin Media bv uit Culemborg, een zeer ervaren bladenmakersbureau dat vele titels in portefeuilles heeft, kwam zowel inhoudelijk als financieel als beste naar voren in deze pitch. Onder leiding van de hoofdredacteur is samen met dit bureau een bladformule ontwikkeld voor het tijdschrift, gebaseerd op de gestelde doelen. In deze bladformule zijn doelgroep, doelstellingen en de pijlers van het blad vastgesteld en zijn een aantal rubrieken bedacht. De bladformule was uitgangspunt voor de nieuwe vormgeving. Ook zijn we overgestapt naar een andere drukkerij, waarmee aanzienlijke kosten worden bespaard, zonder in te leveren op de hoge criteria op het gebied van duurzaamheid.

De eerste vernieuwde Helling verscheen op 18 december. Op het nieuwe ontwerp en formaat hebben we uitsluitend positieve reacties ontvangen.

Abonnees

Op 1 januari 2018 had de Helling 1276 abonnees, op 31 december 2018 waren dit er 1318. Dit blijft achter bij planning. Omdat de restyling pas in december was afgerond, hebben we geen grote wervingsactie gehouden. Dit zal worden gedaan rond de verschijning van het lentenummer op 26 maart.

Voorgenomen output	timing	Voorgenomen outcome	Resultaat	
Restyling tijdschrift op basis van lezersonderzoek en redactieformule	Q3	Een tijdschrift dat aansluit bij de doelstellingen en doelgroepen van het blad, en dat herkenbaar is als uitgave van Bureau de Helling.		
# marketing acties	Q4	Groei abonnees tijdschrift met 150		

Green European Journal

De Helling werkt waar mogelijk samen met het Europese zusterblad Green European Journal (GEJ). De hoofdredacteurs hebben regelmatig overleg over onderwerpen die voor beide publicaties bruikbaar zijn. De GEJ heeft al diverse artikelen uit de Helling laten vertalen in het Engels en online gepubliceerd. Daarnaast heeft de hoofdredacteur van de Helling meegedacht over de invulling van een Europa-special van de GEJ. Vanwege financiële krapte brengt de GEJ minder papieren edities uit en ligt de nadruk sterk op online publicaties.

Website

In 2018 is de website van het wetenschappelijk bureau vernieuwd. De nieuwe website is beter afgestemd op de beoogde doelgroep en kent een inhoudelijk overzichtelijkere

structuur. Het tijdschrift de Helling is volledig geïntegreerd en krijgt begin 2019 een online abonneerversie (paywall).

Voorgenomen output	timing	Voorgenomen outcome	Resultaat	
Communicatiestrategie WB opgeleverd en vastgesteld	Q 2	Consistentie en coherentie in boodschap en reputatie van het WB	Voorlopige communicatiestrategie opgeleverd door a.i. medewerker	
0-meting op kernwaarden WB	Q 3	Inzicht in de reputatie van het WB bij primaire doelgroep	Niet gedaan	
Marketingstrategie voor tijdschrift de Helling	Q 3	Marketingacties leidend tot een aboneegroei van + 150	Aanpak en strategie ontwikkeld, uitvoering uitgesteld tot 2019	
Database met contacten op geselecteerde thematische gebieden	Q 3	Betrokkenheid van kwalitatief netwerk bij projecten WB	Niet gedaan, uitgesteld naar 2019	

6. KPI's

In 2018 hebben we met een onvolledig team aan enkele langere termijn projecten gewerkt. De middellange en korte termijn projecten die wel gepland stonden in het Jaarplan, zijn niet of slechts gedeeltelijk uitgevoerd.

De kennismodules die in het Jaarplan 2018 opgenomen waren zijn niet uitgevoerd. De reden daarvoor is dat de GroenLinks Academie, de afdeling die de uitvoering van de modules als verantwoordelijkheid heeft, geen prioriteit aan deze modules gaf.

Activiteit	Doel 2018	Resultaat
Lange termijn visieontwikkeling	3	
Middellange termijn standpuntontwikkeling	3	
Korte termijn rapportages	6	
Verkiezingsprogramma ontwikkeling	1	
Kennisontwikkeling modules	2	
Groei tijdschrift de Helling	+ 150	
Projectmatige organisatie ingericht	afgerond	
Project financiering	15 K	
Communicatiestrategie	afgerond	
Database	ingericht	

7 Financieel verslag

Zie bijlage.

**STICHTING BUREAU DE HELLING DEMOCRACY DEVELOPMENT ABROAD
UTRECHT**

**FINANCIEEL
JAARVERSLAG
2018**

INHOUD

RAPPORT

BLZ.

Jaarverslag:

1. Algemene informatie	1
2. Financiële positie	2
3. Jaarverslag	3
4. Samenstellingsverklaring	4

Jaarrekening:

5. Balans per 31 december 2018	6
6. Staat van baten en lasten over 2018	8
7. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	9
8. Toelichting op de balans	10
9. Toelichting op de staat van baten en lasten	12

Bijlage:

1. Inhoudelijk jaarverslag 2018

1. ALGEMENE INFORMATIE

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad (DDA) is feitelijk en statutair gevestigd op de Oudegracht 312, 3511 PK te Utrecht en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 64501140.

Belangrijkste activiteiten van rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad bestaan voornamelijk uit ondersteuning van zusterpartijen en organisaties van GroenLinks buiten Nederland bij vormings- en scholingsactiviteiten.

Oprichting Stichting

Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad is op 4 november 2015 opgericht. Het eerste boekjaar beloopt de periode vanaf oprichting tot en met 31 december 2016.

Verbonden partijen

De volgende partijen zijn gelieerd met Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad:
- Vereniging GroenLinks

Door GroenLinks worden de subsidies ontvangen die bestemd zijn voor Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad. Deze worden verwerkt in de onderlinge rekening-courant-verhouding welke in Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad opgenomen is onder de vlottende activa

Alle transacties met verbonden partijen zijn tegen marktconforme tarieven uitgevoerd.

Bestuur

Per 31 december 2018 had de stichting het volgende bestuur:

Voorzitter	Mieke van der Vegt
Penningmeester	Jaap Wortel
Algemeen bestuurslid	Sebastian Dinjens

Beleid

Beleid omtrent resultaatbestemming:

Een batig of nadelig resultaat wordt toegevoegd/onttrokken aan het Eigen Vermogen.

Beleid omtrent beloning:

Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad volgt het beloningsbeleid van GroenLinks.

De Vereniging GroenLinks heeft een eigen personeelsregeling en kent haar eigen beloningsbeleid en salarisstructuur die die bestaat uit 10 schalen met elk 12 treden. Elke functie binnen GroenLinks is beschreven d.m.v. een functiebeschrijving en is ingedeeld in deze schalenstructuur op basis van de RATO- systematiek (systematiek voor functiewaardering)

GroenLinks kent een jaarlijkse gesprekscyclus van planningsgesprek, voortgangsgesprek en beoordelingsgesprek. Deze cyclus kan leiden tot een toekenning van (een) periodiek(en) en eventueel een bijzondere beloning.

De leden van het bestuur genieten geen beloning voor hun werkzaamheden.

2. FINANCIËLE POSITIE

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Op korte termijn beschikbaar		
Vlottende activa	121.412	102.709
Liquide middelen	<u>39.005</u>	<u>40.024</u>
	160.417	142.733
Schulden op korte termijn	<u>136.717</u>	<u>119.033</u>
Werkkapitaal	<u>23.700</u>	<u>23.700</u>
Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	<u>-</u>	<u>-</u>
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	<u>23.700</u>	<u>23.700</u>
De financiering vindt plaats met		
Algemene reserve	23.700	23.700
Bestemmingsreserve	-	-
Voorzieningen	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>23.700</u>	<u>23.700</u>

3. JAARVERSLAG

Activiteitenverslag 2018

De Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad opereert onder de naam Bureau de Helling DDA als de buitenlandinstelling van GroenLinks. Het doel van de Stichting is het verrichten van vormings- en scholingsactiviteiten buiten Nederland, zoals bedoeld in artikel 4 van de Wet Financiering Politieke Partijen. De inhoudelijke verantwoording van de activiteiten verricht in 2018 is vastgelegd in het Jaarverslag 2018.

Aan: het Bestuur van Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad

SAMENSTELLINGSVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT

De jaarrekening van Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2018 en de staat van baten en lasten over 2018 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, 'Samenstellingsopdrachten'. Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving Rjk C1 "Kleine organisaties zonder winststreven". Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook vanuit gaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Nieuwegein, 19 juni 2019

HLB Blömer accountants en adviseurs

ONDERNEMEND, NET ALS U

HLB Blömer Krijtwal 1, 3432 ZT Nieuwegein, Postbus 5, 3430 AA Nieuwegein

T +31 (0)30 605 85 11 E info@hlablomer.nl www.hlablomer.nl

KvK 30 128 316 BTW NL 8044 21 559 B01 IBAN NL56 INGB 0678 8675 77

HLB Blömer is a member of HLB International, the global advisory and accounting network.

JAARREKENING 2018

Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad
Utrecht

Balans per 31 december 2018
(NA RESULTAAT BESTEMMING)

	<u>2018</u>		<u>2017</u>	
	€	€	€	€
ACTIVA				
VLOTTENDE ACTIVA				
VORDERINGEN				
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>121.412</u>	121.412	<u>102.709</u>	102.709
LIQUIDE MIDDELEN		<u>39.005</u>		<u>40.024</u>
SOM DER VLOTTENDE ACTIVA		160.417		142.733
TOTAAL		<u>160.417</u>		<u>142.733</u>

13 juni 2019

Balans per 31 december 2018
(NA RESULTAAT BESTEMMING)

PASSIVA	2018		2017	
	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve	23.700		23.700	
Bestemmingsreserve	-		-	
		23.700		23.700
SCHULDEN OP KORTE TERMIJN				
Overige schulden en overlopende passiva	<u>136.717</u>		<u>119.033</u>	
		136.717		119.033
TOTAAL		<u>160.417</u>		<u>142.733</u>
		0		

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	<u>2018</u>	<u>begroting</u>	<u>2017</u>
	€	€	€
BATEN			
Subsidie inkomsten Europees Partnerschap	182.557	186.860	148.851
Subsidie inkomsten Oostelijk Partnerschap	48.261	69.398	62.505
Subsidie inkomsten Zuidelijk Partnerschap	182.187	199.798	115.352
Som der baten	<u>413.005</u>	<u>456.056</u>	<u>326.708</u>
LASTEN			
Kosten Europees Partnerschap	182.557	186.860	148.851
Kosten Oostelijk Partnerschap	48.261	69.398	62.505
Kosten Zuidelijk Partnerschap	182.187	199.798	115.352
Som der lasten	<u>413.005</u>	<u>456.056</u>	<u>326.708</u>
Saldo der baten en lasten	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Resultaatbestemming			
Algemene reserves	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Toelichting resultaat			

In 2018 is een onderbesteding gerealiseerd op de DDA projecten van € 43.051,-
De verwachting is dat na vaststelling van de subsidie door het ministerie in oktober 2019 deze onderbesteding teruggestort moet worden.

7. GRONDSLAGEN VAN WAARDEREN EN RESULTAATBEPALING

Algemene grondslagen voor de verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening van Stichting Bureau de Helling Democracy Development Abroad is opgesteld volgens de bepalingen van de RJK C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

TOELICHTING

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>VORDERINGEN</u>		
<u>Overige vorderingen en overlopende activa</u>		
Rekening-courant GroenLinks	99.887	96.027
Rekening courant Matra projecten	8.040	6.682
Vooruitbetaalde bedragen	13.485	
	<hr/>	<hr/>
	<u>121.412</u>	<u>102.709</u>

Rekening-courant GroenLinks.

De subsidie van Stichting DDA wordt door het ministerie overgemaakt op de betaalrekening van de vereniging GroenLinks. Via de rekening courant verhouding wordt de subsidie administratief overgeboekt naar Stichting DDA. De maandelijkse saldo aanvullingen van de bankrekening van Stichting DDA lopen eveneens via de rekening courant verhouding tussen de vereniging GroenLinks en Stichting DDA

Op 1 januari 2018 had Stichting DDA op de RC verhouding een vordering van € 96.027 op GroenLinks. In 2018 is € 456.056 aan subsidie opbrengsten geboekt op rekening courant verhouding als vordering op GroenLinks.

Daarnaast heeft GroenLinks in 2018 saldo aanvullingen gedaan van het banksaldo DDA in 2018 voor € 380.000,-. Via de rekening courant verhouding zijn de door Vereniging GroenLinks doorbelaste bureaunkosten 2018 aan DDA groot € 37.755,- geboekt. Tenslotte zijn de eindafrekening bureaunkosten DDA 2017 geboekt en een aantal kleinere posten die door de Vereniging GroenLinks namens DDA zijn betaald.

Rekening courant Matra Projecten.

Door Stichting DDA worden gedurende het jaar voorschotten verstrekt aan samenwerkende partijen in het buitenland. Het saldo van de verstrekte voorschotten en de verrekenende declaraties staat verantwoord onder de post rekening courant matra projecten.

LIQUIDE MIDDELEN

Triodos Bank betaalrekening	<hr/>	<hr/>
	39.005	40.024
	<hr/>	<hr/>
	<u>39.005</u>	<u>40.024</u>

Bovengenoemde liquide middelen zijn vrij opneembaar.

TOELICHTING

EIGEN VERMOGEN	2018	2017
	€	€
<u>Algemene reserve</u>		
Saldo per 1 januari	23.700	23.700
Toevoeging + /onttrekking – boekjaar:	-	-
Toevoeging boekjaar	-	-
Saldo per 31 december	<u>23.700</u>	<u>23.700</u>

In 2016 heeft het Wetenschappelijk Bureau € 23.700,- aan startkapitaal gestort aan de nieuwe stichting democracy development abroad.

KORTLOPENDE SCHULDEN

<u>Overige schulden en overlopende passiva</u>	2018	2017
Crediteuren	66.850	76.912
Nog te betalen bedragen	54.325	34.830
Rekening Courant Matra projecten	-	-
Afdracht loonheffing	5.463	4.199
Vakantiegeldverplichting	4.672	3.092
Vakantiedagenverplichting	5.407	-
	<u>136.717</u>	<u>119.033</u>

Nog te betalen bedragen

Het bedrag dat op nog betalen staat heeft betrekking op kosten 2018 die per balansdatum verschuldigd zijn aan de EGP. En de onderbesteding van het subsidie over 2018 ad € 43.051,-.

Rekening courant Matra Projecten.

Door Stichting DDA worden gedurende het jaar voorschotten verstrekt aan samenwerkende partijen in het buitenland. Het saldo van de verstrekte voorschotten en de verrekenende declaraties staat verantwoord onder de post rekening courant matra projecten.

TOELICHTING

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatieoverzicht Project Europees Partnerschap

Lasten	2018	begroting	2017
	€	€	€
Personeelskosten	58.234	62.287	44.334
Operationele kosten		0	2.143
Bureaustkosten	30.300	31.143	23.661
Activiteiten Turkije	37.487	38.000	38.456
Activiteiten Macedonie	34.110	33.000	14.566
Activiteiten Overige Europese Landen	22.427	22.430	25.691
Totaal lasten	182.557	186.860	148.851

Baten	2018	begroting	2017
	€	€	€
Subsidie inkomsten Europees Partnerschap	182.557	186.860	148.851
Totaal Baten	182.557	186.860	148.851

Resultaat Europees Partnerschap	-	-	-
--	----------	----------	----------

TOELICHTING

Exploitatieoverzicht Project Oostelijk Partnerschap

Lasten	2018	begroting	2017
	€	€	€
Personeelskosten	15.385	23.133	15.115
Operationele kosten		-	1.188
Bureaunkosten	8.000	11.566	10.475
Activiteiten Oekraïne/Moldavië/Belarus	22.136	32.000	21.811
Activiteiten overig	2.740	2.699	13.916
Totaal lasten	48.261	69.398	62.505

Baten	2018	begroting	2017
	€	€	€
Subsidie inkomsten Oostelijk Partnerschap	48.261	69.398	62.505
Totaal Baten	48.261	69.398	62.505

Resultaat Oostelijk Partnerschap	-	-	-
---	----------	----------	----------

TOELICHTING

Exploitatieoverzicht Zuidelijk Partnerschap

lasten	2018	begroting	2017
	€	€	€
Personeelskosten	68.786	66.599	40.583
Operationele kosten		0	3.891
Bureaunkosten	30.000	33.300	19.225
Activiteiten Marokko	43.981	39.000	27.016
Activiteiten Tunesie	32.915	32.000	23.220
Activiteiten Libanon	4.103	18.000	
Activiteiten overig	2.402	10.899	1.417
	<u>182.187</u>	<u>199.798</u>	<u>115.352</u>

baten	2018	begroting	2017
	€	€	€
Subsidie inkomsten zuidelijk partnerschap	182.187	199.798	115.352
Totaal Baten	<u>182.187</u>	<u>199.798</u>	<u>115.352</u>

Resultaat Zuidelijk Partnerschap	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
---	----------	----------	----------

Ondertekening bestuurders

Utrecht, d.d.

Voorzitter Mieke van der Vegt

Penningmeester Jaap Wortel

Algemeen bestuurslid Sebastian Dinjens

JAARVERSLAG 2018

**BUREAU DE HELLING
DEMOCRACY DEVELOPMENT ABROAD**

Bureau de Helling Democracy Development Abroad

Oudegracht 312

3511 PK Utrecht

KvK 64501140

T 030-2399900

E

[REDACTED]

INHOUDSOPGAVE

Gebruikte afkortingen	Pagina 2
INLEIDING	
Activiteiten	Pagina 3
Wereldwijd en Europees netwerk	Pagina 4
Organisatie	Pagina 4
Samenvatting 2018	Pagina 5
ZUIDOOST-EUROPA	
Inleiding	Pagina 7
Noord-Macedonië	Pagina 8
Turkije	Pagina 11
Jongeren multilateraal	Pagina 15
HET OOSTELIJK PARTNERSCHAP	
Inleiding	Pagina 18
Oekraïne	Pagina 19
Jongeren multilateraal	Pagina 22
HET ZUIDELIJK PARTNERSCHAP	
Inleiding	Pagina 25
Marokko	Pagina 26
Tunesië	Pagina 29
Libanon	Pagina 32

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AIM	Action in the Mediterranean
CDN	Cooperation and Development Network Eastern Europe
DOM	Democratic Renewal of Macedonia
EEDI	East European Development Institute
EGP	European Green Party
ENOP	European Network of Political Foundations
FYEG	Federation of Young European Greens
GEF	Green European Foundation
GYG	Global Young Greens
HBS	Heinrich Böll Stiftung
NIMAR	Nederlands Instituut Marokko
PVM	Parti Verte Marocain
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten

BUREAU DE HELLING

DEMOCRACY DEVELOPMENT ABROAD

INLEIDING

Stichting Bureau De Helling Democracy Development Abroad, afgekort DDA, is sinds januari 2016 de stichting die door GroenLinks is aangewezen als neveninstelling in de zin van de wet om zich bezig te houden met democratiseringswerk in het buitenland. Dergelijke internationale activiteiten vinden reeds sinds de jaren '90 plaats vanuit GroenLinks, in verschillende bestuurs- en organisatievormen. Op 1 januari 2016 is een eigen rechtspersoon van start gegaan met de naam Bureau de Helling Democracy Development Abroad.

Het doel van DDA is om internationaal bij te dragen aan de versterking van goed functionerende pluralistische democratieën. Specifiek doet zij dit door de politieke slagkracht van groene linkse partners te versterken. Middels de strategische inzet van vier instrumenten (trainen, adviseren, projectfinanciëren en verbinden) werkt DDA samen met een partner aan het tot stand brengen van een actieve, goed gestructureerde organisatie met een coherent groen, sociaal en progressief programma. Concreet wordt bijgedragen aan de versterking van vijf capaciteiten: commitment, coherentie, relevantie, netwerk en aanpassingsvermogen. Hierbij heeft DDA specifiek aandacht voor de doelgroepen jongeren en vrouwen, vanuit de overweging dat een actieve rol voor minderheden bevorderend is voor de ontwikkeling van een democratische partij als geheel.

ACTIVITEITEN

DDA wordt volledig gefinancierd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Buitenlandse Zaken vanuit het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP), en is actief in drie regio's:

1. Zuidoost-Europa. Het gaat hierbij in het bijzonder om (mogelijke) toetredingslanden van de Europese Unie. In deze regio is DDA actief in Macedonië en Turkije. DDA kiest er hierbij specifiek voor om de samenwerking aan te gaan met stichtingen of verenigingen met het karakter van een groene denktank.
2. Het Oostelijk Partnerschap. Dit richt zich op Wit-Rusland, Moldavië, Oekraïne, Georgië, Armenië en Azerbeidzjan. Met deze landen heeft de EU partnerschappen opgesteld die tot doel hebben een democratisch functioneren te bevorderen en sociaal-economische ontwikkeling te versterken. De partnerschappen zijn niet uniform in hun ontwikkeling. In de het Oostelijk Partnerschap ondersteunt DDA met name activiteiten in Oekraïne.
3. Shiraka / het Zuidelijk Partnerschap. Na de Arabische Lente (2010) zijn door EU-landen programma's opgezet om ook in het Midden-Oosten en Noord-Afrika positieve veranderingen te ondersteunen. Nederland draagt daar aan bij door het Shiraka

BUREAU DE HELLING

DEMOCRACY DEVELOPMENT ABROAD

programma (Arabisch voor Partnerschap). Ook hier richt DDA zich op organisaties, personen en partijen die geïnteresseerd zijn in of actief zijn op het terrein van groen en sociaal beleid, in Marokko, Tunesië en Libanon.

WERELDWIJD EN EUROPEES NETWERK

DDA verricht haar werkzaamheden binnen een breder wereldwijd netwerk van gerelateerde organisaties en overkoepelende netwerken. Zo is DDA actief lid van het European Network of Political Foundations (ENoP), waarbinnen democratiserings-stichtingen uit alle politieke families samenkomen. Binnen de groene familie onderhoudt DDA nauw contact met de Global Greens, de European Green Party (EGP), de Federation of Young European Greens (FYEG) en de Green European Foundation (GEF). DDA is met name actief in deze netwerken met het doel (potentiële) groene partners te ontmoeten, connecties tussen diverse organisaties en personen te bewerkstelligen, activiteiten tussen verschillende organisaties te stroomlijnen en goed inzicht te blijven houden in de wereldwijde en Europese groene politieke ontwikkelingen. Met deze doelen voor ogen werkt DDA tevens samen met de zusterstichtingen Heinrich Böll Foundation (Duitsland) en Green Forum (Zweden).

ORGANISATIE

DDA heeft een stichtingsbestuur, dat op 31 december 2018 werd gevormd door Mieke van der Vegt (voorzitter), Jaap Wortel (penningmeester) en Sebastian Dinjens (algemeen bestuurslid). De staf bestond op 31 december 2018 uit 2.75 FTE.

SAMENVATTING 2018

In 2018 realiseerde DDA
27 activiteiten

die plaatsvonden in
6 landen

gericht op capaciteitsversterking van
5 counterpartners

waarmee zo'n
1025 mensen werden bereikt

met name middels het instrument
trainen

en realiseerde daarbij
een budget van € 413.005

ZUIDOOST-EUROPA

INLEIDING

Het jaar 2018 was een uitdagend jaar voor de Zuidoost-Europese landen. In veel landen is sprake van politieke onrust en een groei van nationalistische krachten, waardoor de relatie met de EU steeds verder verslechtert. De economieën in veel landen stagneren, terwijl corruptie maar lastig bestreden wordt en er nauwelijks sprake is van vrije media. Veel burgers zijn erg gefrustreerd, wat onder andere resulteerde in massaprotesten in Servië en Roemenië. En hoewel over het grensconflict tussen Kosovo en Montenegro eindelijk een akkoord werd bereikt, namen de spanningen tussen Kosovo en Servië alleen maar toe. Een sprankje hoop gloort in Macedonië, waar eindelijk een akkoord werd bereikt in het conflict over de naam.

DDA IN ZUIDOOST-EUROPA

Bureau de Helling DDA heeft een bilaterale vorm van samenwerking met groene stichtingen in Macedonië en Turkije en ondersteunt daarnaast ook multilaterale samenwerking van groene partijen en groene jeugdorganisaties op de Balkan middels samenwerking met respectievelijk de European Green Party (EGP) en het Cooperation and Development Network Eastern Europe (CDN). Door bijdragen aan multilaterale bijeenkomsten van groene organisaties wordt zicht gehouden op de politieke en organisatorische ontwikkelingen en kunnen nieuwe mogelijkheden worden onderzocht. In 2018 ondersteunde DDA twee multilaterale activiteiten met groene politieke partijen op de Balkan in twee bijeenkomsten van de European Green Party: 18 tot 20 mei 2018 te Antwerpen en 23 tot 25 november 2018 te Berlijn.

SAMENVATTING

Gerealiseerd budget

€ 34.110

Instrumenten

Trainen & Adviseren

Capaciteiten

Coherentie & Relevantie

Highlights

- DOM Staatssecretaris van milieu
- Toenemende media-aandacht, DOM partijvoorzitter uitgenodigd voor discussie in tv-studio rondom luchtvervuiling
- DOM 'issue owner' in strijd tegen mijnen
- Op initiatief van DOM is er een LHBT-netwerk in het parlement

PARTNER

In Noord-Macedonië werkt DDA samen met het in 2016 opgerichte Green Institute (Zdruzenie Zelen Institut), verbonden aan de politieke partij Democratic Renewal of Macedonia (DOM).

POLITIEKE CONTEXT

2018 was een roerig jaar voor Noord-Macedonië. De sociaal-democratische meerpartijencoalitie onder leiding van minister-president Zoran Zaev (SDSM) richtte zich dit jaar met name op internationale relaties. Met het ondertekenen van het Prespa akkoord op 12 juni 2018, het langverwachte compromis voor het naamdispuut met Griekenland, kwam een einde aan de belangrijkste blokkade voor het aangaan van nauwere relaties met Europa. In juli 2018 begonnen de gesprekken met NATO, en in 2019 volgt waarschijnlijk de opening van gesprekken met de EU. Ook het Istanbul Verdrag, een Internationaal Verdrag van de Raad van Europa over de aanpak van geweld tegen vrouwen, werd in 2018 door Noord-Macedonië geratificeerd.

De keerzijde is dat de interne problemen van Noord-Macedonië in 2018 aanzienlijk minder aandacht kregen, waaronder met name corruptie, de falende economie, het slecht functionerende rechtssysteem en luchtvervuiling. De in 2002 opgerichte staatscommissie voor het voorkomen van corruptie (SCPC) is zo goed als ontbonden, en GRECO (de anti-corruptie instantie van de Council of Europe) noemde de vooruitgang in 2018 "duidelijk teleurstellend". Ondertussen vormt de slechte luchtkwaliteit een groot gezondheidsgevaar, en in 2018 werd Skopje zelfs door de United Nations aangemerkt als de meest vervuilde hoofdstad in Europa.

In 2019 zullen er in Noord-Macedonië in ieder geval presidentiële verkiezingen plaatsvinden. Het uitschrijven van vervroegde parlementaire verkiezingen behoort ook tot de mogelijkheden. De interne problemen in het land zullen hoe dan ook een belangrijke rol spelen in de verkiezingsstrijd.

BUILDING GREEN CAPACITY IN MACEDONIA

PROJECTINHOUD

2018 was voor het Green Institute het jaar om, 2 jaar na de oprichting, zichzelf te evalueren en (her) positioneren.

Tegelijkertijd waren er eind 2017 21 nieuwe DOM gemeenteraadsleden gekozen, die ondersteund moesten worden in hun activiteiten. Het programma dat DDA met het Green Institute tot stand bracht in 2018 had dan ook vier doelen:

- Inzicht krijgen in het functioneren van het Green Institute, behoeftes en doelen en overeenkomstig een strategieplan opstellen
- Een strategieplan van de partij DOM opstellen met een bijbehorende communicatiestrategie
- Het versterken van de vaardigheden en het netwerk van de 21 gemeenteraadsleden
- Het versterken van de jeugdorganisatie MODOM.

Dit programma resulteerde in een tiental activiteiten.

ACTIVITEITEN

1. Als eerste werd er een bijeenkomst georganiseerd met alle nieuwe gemeenteraadsleden, met als doel de behoeftes verder te inventariseren, samenwerking te stroomlijnen en een gemeenschappelijke strategie te formuleren.

2. Vervolgens hield het bestuur van DOM een korte strategiesessie om de opgedane kennis om te zetten in een concreter plan voor 2018. Hierbij voerden zij onder andere een SWOT analyse uit om een goede basis te leggen voor de gedeelde strategie.

3. De jongerenorganisatie van DOM, genaamd MODOM, hield op 31 maart hun Algemene Vergadering. Hier werd onder andere een nieuw programma aangenomen en een nieuw bestuur gekozen. Er waren in totaal 44 mensen aanwezig. MODOM zet zich in voor actief jeugdbeleid, gelijke rechten en kansen voor iedereen, sociale gelijkheid, bescherming van de rechten van gemarginaliseerde groepen en milieubescherming. MODOM is een actief lid van de Federation of Young European Greens (FYEG).

4. Als eerste training volgde uit het strategieplan van DOM in juni een mediatraining voor de gemeenteraadsleden en lokale activisten. Het doel was om de gemeenteraadsleden te trainen in het goed overbrengen van hun boodschap in de media. Door de aanwezigheid van lokale activisten werd tevens de band met het lokale netwerk versterkt. Met een Macedonische trainer werden mondelinge en schriftelijke vaardigheden

getraind. Daarnaast werd er onder leiding van een Nederlandse trainer gewerkt aan het formuleren van een gedeelde communicatiestrategie. Bij de training waren 47 mensen aanwezig.

5. Als tweede training werd in augustus een mediatraining georganiseerd voor de jongeren. Mede vanwege de politieke context op dat moment rondom het naamreferendum, besloot DOM parallel aan de training een verdiepende strategiebijeenkomst te houden. De training voor jongeren, gegeven door dezelfde Macedonische trainer als de eerste training en een Nederlandse trainer, richtte zich met name op het politiek communiceren rondom groene vraagstukken, met specifieke aandacht voor social media. Bij de training waren 33 mensen aanwezig.

6/7/8. Om meer inzicht te krijgen in lokale issues en het netwerk van raadsleden te vergroten, organiseerde het Green Institute in mei, juni en juli 2018 drie regionale debatten rondom 3 thema's: stedenbouw & groen (wetgeving), duurzaam toerisme en afvalmanagement. De debatten vonden plaats in Skopje, Ohrid en Shtip en werden goed bezocht; bij de bijeenkomst rondom afvalmanagement waren zelfs zo'n 95 mensen aanwezig.

9. Om de regionale debatten af te ronden organiseerde het Green Institute in november een nationale conferentie rondom het

thema luchtvervuiling – een urgent probleem in met name Skopje. De conferentie trok veel media-aandacht, en bood daarmee een mooie gelegenheid om de naamsbekendheid van het Green Institute en DOM te vergroten.

10. Als evaluerende bijeenkomst hield het Green Institute samen met DOM een tweedaagse strategie- en planningsworkshop voor 2019, op 15 en 16 december 2018 te Skopje.

EVALUATIE

In 2018 heeft DDA met het Green Institute vooral ingezet op adviseren en trainen. Het coherente programma, gericht op het formuleren van een langeretermijnstrategie voor het Green Institute en tegelijkertijd het concreet trainen van raadsleden, heeft zeker vruchten afgeworpen. Het raadsnetwerk is versterkt, de raadsleden hebben hun vaardigheden uitgebreid en hebben een gedeelde mediastrategie geformuleerd. Ook is de naamsbekendheid van zowel het Green Institute als de partij DOM toegenomen. Meer en meer worden zij gezien als "topic owner" op thema's als mijnbouw en luchtvervuiling. Tevens heeft in 2018 de jongerenorganisatie MODOM haar vaardigheden en strategie verstevigd. De trainingen werden in goede synergie tussen Nederlandse en Macedonische trainers gegeven. De samenwerking met het Green Institute is zeer goed, en kijkende naar de planning voor 2018 is vrijwel alles gerealiseerd zoals gepland. Enkel een kort bezoek van enkele parlementsleden van DOM aan Nederland kon door conflicterende agenda's niet gerealiseerd worden in 2018.

SAMENVATTING

Gerealiseerd budget

€ 37.487

Instrumenten

Projectfinanciering &
Advies

Capaciteiten

Netwerk & Relevantie

Highlights

- Nieuw greenhouse in Besiktas
- Groeiend aantal actieve jongeren

PARTNER

In Turkije werkt DDA al een aantal jaren samen met de Green Thought Association (Yeşil Düşünce Derneği). Deze in 2009 opgerichte stichting richt zich op het vergroten van het bereik van groen gedachtegoed en groen beleid, met vier kerngebieden: Ecologie & Duurzaamheid, Democratie & Media, Klimaatverandering & Energie en Groene Economie.

POLITIEKE CONTEXT

De staat van de democratie in Turkije liep in 2018 verder terug. Met de herverkiezing van Recep Tayyip Erdoğan als president op 24 juni 2018, ontstond de overgang naar een alleenheerschappij. De constitutionele hervorming waar de kiezer in 2017 per referendum reeds mee instemde, hield in dat de positie van minister-president werd verworpen en alle uitvoerende macht bij de president kwam te liggen. Met zijn hernieuwde mandaat kon Erdoğan nu het systeem zo hervormen dat hij zonder toestemming van het parlement ministers, senior rechters en de president van de centrale bank kan benoemen, de noodtoestand kan uitroepen wanneer hij wil en de staatsbegroting zonder controle kan bepalen.

Ook het parlement kwam in juni 2018 in handen van Erdoğan te liggen, toen in de gelijktijdige parlementsverkiezingen zijn AKP en coalitiepartner MHP (nationalisten) tezamen een meerderheid haalden. Er bestaan grote twijfels over de eerlijkheid van deze verkiezingen, mede met betrekking tot de rol van de pers. De persvrijheid nam in 2018 weer verder af, onder andere doordat de laatste grote mediagroep (Doğan) in maart werd overgenomen door een pro-Erdoğan groep en daarmee feitelijk onderdeel is geworden van door de staat gereguleerde media. Er bestaan nu nog slechts enkele kleine onafhankelijke mediakanalen.

Kort na de verkiezingen, op 18 juli 2018, hief Erdoğan de sinds juli 2016 geldende noodtoestand op. Sinds het ingaan van de noodtoestand na de coup waren er zo'n 160.000 mensen vastgezet, onder wie politieke tegenstanders, journalisten en academici. Het opheffen van de noodtoestand bracht echter geen verbetering. De falende democratie noopte het Europese parlement ertoe de financiële toetredingssteun aan Turkije te stoppen. De Europese Commissie concludeerde dat Turkije zich steeds verder verwijderd van de EU.

Naast de slechte staat van de politiek, de rechtsstaat en het medialandschap is de zeer slechte economie in Turkije inmiddels ook een groot probleem. De lira maakte in 2018 een vrije val, de inflatie op onder andere voedselprijzen is enorm en het land stevent af op een recessie. Ondertussen gaat Erdoğan door met zijn megalomane bouwprojecten, zoals het Kanal Istanbul Project.

PROJECTINHOUD

In 2018 ondersteunde DDA diverse projecten in Turkije, met name gericht op het creëren van ruimte voor en geven van een stem aan groene politiek.

ACTIVITEITEN

YEŞİL GAZETTE - GREEN GAZETTE 2018

De Yeşil Gazette bestond in 2018 10 jaar, wat werd aangegrepen om de organisatie achter de onafhankelijke online krant te herstructureren. De leiding hield twee meetings om een heldere strategie en inrichting vast te stellen. Er kwam een bestuur en de vrijwilligers werden georganiseerd in 40 editors (met allen hun eigen onderwerpen) met daaronder de vrijwillige journalisten. Ook werden er enkele 'taskforces' benoemd om zich bezig te houden met diverse subdoelen. De online krant loopt goed, en krijgt zo'n 100.000 clicks per dag.

10 JANUARI T/M 21 APRIL 2018: GREEN WORKSHOPS

In deze zeven workshops, georganiseerd door de Green Thought Association, werden op creatieve en open wijze door diverse workshopdocenten groene thema's verkend, waaronder ecologie en ethiek, activisme, de relatie met civil society en de

SDG's (Sustainable Development Goals). Voor de workshops werd onder andere samengewerkt met diverse lokale groene NGO's, zoals de Yuva Association en Sürdürülebilirlik Adımları Derneği (Steps of Sustainability) en lokale activisten.

1 AUGUSTUS T/M 5 AUGUSTUS 2018 GREEN CAMP (BEKTAS)

Het Green Camp is inmiddels uitgegroeid tot een belangrijk ontmoetingspunt voor de groene beweging. Dit jaar werd het kamp vooraf gegaan door een Green School, georganiseerd in samenwerking met GEF (Green European Foundation). Het doel was geïnteresseerden dieper kennis te laten maken met kernwaarden van groene politiek.

In totaal werden er gedurende het kamp 16 activiteiten georganiseerd met zo'n 150 deelnemers afkomstig uit 16 steden. Het grootste gedeelte van de deelnemers bestond uit jongeren. Ook aanwezig waren vertegenwoordigers van de EGP (European Green Party) en de FYEG (Federation of Young European Greens).

15 DECEMBER 2018: GREEN DIALOGUE

Voor het vijftiende jaar op rij organiseerde de Green Thought Association de Green Dialogue, een discussiedag rondom een specifiek thema. Dit jaar betrof het concrete voorbeelden van initiatieven in steden en op het platteland die solidariteit promoten en ecologische en egalitaire alternatieve ruimtes creëren. Een vertegenwoordiger van DDA was aanwezig om te vertellen over de huidige groene golf in Europa.

VOLUNTEER MANAGEMENT 2018

De Green Thought Association trok in 2018 een groeiend aantal vrijwilligers aan. Dit noopte hen om het werken met vrijwilligers meer te coördineren. Met dit doel volgde een deel van de leiding in januari een training voor het werken met vrijwilligers, gericht op het formuleren van een strategie en concrete aanpak voor het vormgeven en stroomlijnen van werken met vrijwilligers. Als vervolg hierop werden er twee meetings met de vrijwilligers georganiseerd, waaruit vier thematische werkgroepen ontstonden, rondom de onderwerpen klimaat, groene economie, voedsel en communicatie. De vrijwilligers ondersteunen per groep ook diverse activiteiten van de Green Thought Association.

COMMUNICATION CAMPAIGN 2018

In 2018 heeft DDA tevens ondersteuning verleend voor het online beschikbaar maken van de archieven over de geschiedenis van de groene beweging. Dit project had tot doel de ontwikkeling van het groene denken en de beweging inzichtelijk te maken, als tool voor nieuwe actieve mensen.

EVALUATIE

Van echt politiek bedrijven kan in Turkije geen sprake meer zijn. DDA heeft in 2018 met name ingezet op het projectfinanciëren van activiteiten van de Green Thought Association die met name bedoeld zijn om de groene politiek levend te houden, en in die zin zijn de projecten succesvol te noemen. Er is een groeiende jonge energie voor groene politiek, en de geïnteresseerden worden nu ook meer opgevangen in gestructureerde begeleiding door de Green Thought Association. Daarnaast heeft DDA ingezet op advies geven rondom hoe toch op kleine schaal groene en sociale waarden te versterken in een complexe politieke context.

SAMENVATTING

Gerealiseerd budget

€ 12.000

Instrumenten

Projectfinanciering

Capaciteiten

Netwerk

Highlights

- Nieuwe leden en toenemende activiteit bij de Serbian Young Greens
- Toegenomen initiatief onder groene jongeren om zich in te zetten voor voedselthematiek

PARTNER

In Oost-Europa en de Balkan werkt DDA al een aantal jaar samen met het Cooperation and Development Network Eastern Europe (CDN), een koepelorganisatie die zich richt op het ontwikkelen van de groene beweging in Oost-Europa en daarbij focust op jongeren. CDN heeft 15 lidorganisaties.

ACTIVITEITEN

SEPTEMBER 2018: GREEN POLITICS TRAINING

Deze training maakte onderdeel uit van het in 2017 gestarte meerjarenproject "Green Education Initiative". Het idee is om kennis over groene politiek en groene ideologieën door middel van duurzame trainingen te verspreiden via de lidorganisaties van CDN. Dit biedt de lidorganisaties de kans om nieuwe leden te vinden en te binden, terwijl groen beleid in zijn algemeenheid in de regio's (Balkan en Oost-Europa) wordt gepromoot. Concreet gebeurt dit door het ontwikkelen van een syllabus en bijbehorende online trainingen, die aangepast kunnen worden aan lokale contexten. Hierbij neemt CDN uiteindelijk zelf een adviserende rol in, terwijl de lidorganisaties zelf de trainingen geven.

In 2018 organiseerde CDN twee "Train the Trainers"-trainingen, een in Oost-Europa (gesteund door Green Forum) en een in de Balkan (gesteund door DDA). De training in de Balkan vond plaats in Sremski Karlovci (Servië) met als gastorganisatie de Serbian Young Greens (SYG). Aan de training namen 19 mensen deel van CDN-lidorganisaties uit Macedonië, Bosnië, Kroatië, Turkije en Servië. In vijf thematische sessies werd het trainingsmateriaal aan hen geïntroduceerd. De onderwerpen waren: groene waarden en politiek, klimaatverandering, energie, sociale rechtvaardigheid en feminisme en jeugdparticipatie en groen activisme.

De training was succesvol in die zin dat de deelnemers zich het trainingsmateriaal goed eigen maakten. Tegelijkertijd zijn ze daarmee nog niet op het niveau dat zij anderen kunnen trainen. Een aanvullende training staat daarom op het programma voor 2019. Mensen die meerdere keren meedoen aan CDN activiteiten nemen hun ervaringen mee terug naar de lidorganisaties, waardoor gradueel de capaciteit van de

organisatie groeit. Zo zijn enkele lidorganisaties inmiddels in staat om zelf activiteiten te organiseren en voor CDN te 'hosten'.

DECEMBER 2018: EKOFEST

Ekofest is een jaarlijks terugkerend driedaags evenement, georganiseerd door CDN en de Young Serbian Greens, waarbij groene linkse jongeren uit Servië samenkomen in Belgrado om over groene onderwerpen te praten en te leren. Dit jaar was het thema duurzame voedselproductie en consumptie, met aandacht voor onderwerpen als voedselverspilling, permacultuur en lokale voorbeelden van circulaire voedselpraktijken. Voor het eerst had het 'festival' ook een regionaal karakter: aan het evenement namen 30 jongeren deel van groenlinkse jongerenorganisaties uit Macedonië, Bosnië-Herzegovina, Montenegro en Servië. Naast het verspreiden van kennis rondom voedselproductie, had Ekofest als secundair doel om de uitwisseling tussen deze jongeren te bevorderen. Er was ook een medewerker van DDA aanwezig om kennis te nemen van de stand van zaken van de diverse jongerenorganisaties.

EVALUATIE

Ekofest heeft concrete resultaten opgeleverd: drie deelnemers aan het evenement zijn actief lid geworden van de Serbian Young Greens, en de thematiek van Ekofest (voedsel) is voortgezet in een aantal activiteiten met tot doel beleidsbeïnvloeding met betrekking tot de Wet op de herverdeling van het voedseloverschot in Servië.

In de samenwerking de afgelopen jaren heeft CDN zich een sterke partner getoond, en ook Ekofest kwam in goede samenwerking tot stand. Alle activiteiten waren goed voorbereid en georganiseerd, met aandacht voor lokale en regionale dynamieken. De interactieve leermethoden die CDN gebruikt sloegen goed aan bij de jongeren.

Het regionale karakter van deze editie van Ekofest bleek zeer waardevol. Het bood voor DDA een goede gelegenheid om nader met de diverse jongerenorganisaties kennis te maken, en meer te weten te komen over de politieke situatie in de respectievelijke landen. Mocht in de toekomst uitbreiding van activiteiten in de regio worden overwogen, dan zijn hiervoor op deze wijze reeds zinvolle contacten gelegd.

HET OOSTELIJK PARTNERSCHAP

INLEIDING

Het Oostelijk Partnerschap (Eastern Partnership) is een initiatief van de Europese Unie, dat sinds 2009 bestaat met als doel het bewerkstelligen van een sterkere politieke associatie en economische integratie van de landen met de EU. Aan het Oostelijk Partnerschap nemen Wit-Rusland, Moldavië, Oekraïne, Georgië, Armenië en Azerbeidzjan deel. Dit initiatief van de EU om haar contacten met de regio multilateraal maar ook bilateraal te ontwikkelen vormt een belangrijke stimulans voor positieve verandering op democratisch, sociaaleconomisch en maatschappelijk terrein. Het Matra-programma Oostelijk Partnerschap van het NFRP sluit hierbij aan.

Het Oostelijk Partnerschap laat verschillen in ontwikkeling zien, landen als Moldavië, Georgië en de Oekraïne zijn al verder in hun aanpassingen voor diepere samenwerking met de EU. Toch blijft ook in deze landen de politieke, maatschappelijke en handelsdruk van de Russische Federatie een belangrijk factor. De bezetting van de Krim, de oorlog in de Donbas maar ook de nu al enige decennia 'frozen conflicts' in Transnistrië, Abchazië, Zuid Ossetië en Nagorno-Karabach vormen een belangrijke oorzaak voor politieke en maatschappelijke instabiliteit.

DDA IN HET OOSTELIJK PARTNERSCHAP

Bureau de Helling DDA heeft zich in het Oostelijk Partnerschap met name gericht op Oekraïne en werkt samen met de jongerenorganisatie Cooperation and Development Network for Central and Eastern Europe (CDN), East European Development Institute (EEDI) en de Groene Partij van de Oekraïne. De raadsvergaderingen van de Europese Groene Partij boden daarnaast de mogelijkheid om met vertegenwoordigers uit de verschillende landen van het Partnerschap contact te hebben. In 2018 ondersteunde DDA multilaterale samenwerking met groene politieke partijen op in het Oostelijk Partnerschap in twee bijeenkomsten van de European Green Party: 18 tot 20 mei 2018 te Antwerpen en 23 tot 25 november 2018 te Berlijn.

Voor 2018 had DDA tevens gepland om de kennis met betrekking tot groene organisaties en partijen in Moldavië verder uit te diepen middels een factfinding. Deze activiteit heeft uiteindelijk niet plaatsgevonden omdat nog niet duidelijk was of uitbreiding naar een nieuw land binnen dit partnerschap gewenst is.

SAMENVATTING

Gerealiseerd budget

€ 11.620

Instrumenten

Projectfinancieringen

Capaciteiten

Coherentie & relevantie

Highlights

- Aangenomen resolutie op EGP congres 'Save European Forests'
- Partij groeit langzaam in polls: 0.3% in poll twee jaar geleden, in poll van oktober 2018 1.7%.
- Goede resultaten in gemeentelijke herindelingsverkiezingen

PARTNER

In Oekraïne werkt DDA al een aantal jaar samen met het East European Development Institute (EEDI) en de Party of Greens of Ukraine.

POLITIEKE CONTEXT

Ook in 2018 werd er in Oekraïne, vier jaar na de Maidan revolutie, weinig vooruitgang geboekt. De bezetting op de Krim duurt voort, en begin 2018 werd het Donetsbekken net als de Krim door de Oekraïense regering als bezet gebied gekenmerkt. Hierdoor is de mogelijkheid tot militair ingrijpen in de regio zonder akkoord van het parlement ontstaan. De veiligheidssituatie in de regio verslechtert verder door de voortgaande Russische militaire opbouw. Bijkomende factor in de verslechterende relatie was de bekendmaking van het Joint Investigation Team (uit Nederland, België, Australië en Oekraïne) in mei 2018, dat de raket waarmee vlucht MH17 in 2014 werd neergehaald definitief afkomstig was van het Russische leger. Het incident in de Zee van Azov op 25 november 2018 leidde tot verdere spanningen in de regio.

Ook corruptie blijft een probleem: Oekraïne is nog steeds één van de meest corrupte landen van Europa. Vier jaar na de introductie van wettelijke en institutionele kaders om corruptie te bestrijden, blijken de in het leven geroepen anti-corruptie organisaties niet in staat om corrupte hoge ambtenaren veroordeeld te krijgen. In het politieke bestuur van Oekraïne is corruptie bijna overal in meer of mindere mate een systematisch verschijnsel. De publieke ontgoocheling met de Oekraïense regering groeit gestaag.

Een kleine vooruitgang werd in 2018 geboekt door de onafhankelijkheids-stelling van de Oekraïense orthodoxe kerk. Het definitieve losmaken van de Russisch-orthodoxe kerk kan volgens sommigen worden gezien als een voorzichtige spirituele beweging richting Europa. In maart 2019 zijn er presidentsverkiezingen, en hoewel een nieuwe president niet direct de problemen kan verhelpen, zal het een belangrijke test zijn voor Oekraïne's vermogen tot het functioneren als een democratie. Als het land hier goed doorheen komt, kan wellicht het vertrouwen van de burgers in de politiek weer iets groeien.

ACTIVITEITEN

JUNI 2018: ENVIRONMENTAL POLICY SCHOOL

Dit project ontstond in reactie op een aantal nationale beleidswijzigingen. Dit betrof onder andere nieuwe overheidsrichtlijnen voor milieurapportages, een conceptwet met betrekking tot afvalmanagement en de hervorming van de milieuspectie. Veel van deze wijzigingen komen voort uit het associatie-akkoord dat Oekraïne met de EU heeft getroffen, en bewegen het land langzaam dichterbij Europese richtlijnen en praktijken.

Tijdens een tweedaagse "policy school" werden reeds actieve en aankomende gemeenteraadsleden geïnformeerd over deze wijzigingen en werd vervolgens concreet de praktische implementatie ervan op lokaal niveau besproken. De nieuwe richtlijnen geven bijvoorbeeld de ruimte om milieurapportages actiever in te zetten in de strijd tegen hydro-energie en tegen destructieve industrialisatie van plattelandsgebieden. En met het hervormen van de milieuspectie ontstaat de mogelijkheid om de rol van lokale politici ook te herdefiniëren. Tijdens de training werden lokale voorbeelden als uitgangspunt genomen om hier concreet vorm aan te geven.

De training vond plaats op 16 en 17 juni in Kiev, en er waren in totaal 33 deelnemers.

Als speciale gast was onafhankelijk parlementslid Sergii Rudyk aanwezig, die de groene ideologie deelt.

NOVEMBER 2018: GENDER POLICY SCHOOL

Dit project, georganiseerd in samenwerking met de Green Youth of Ukraine en experts van de Ushunskiy Universiteit, ontstond in reactie op een eind 2017 aangenomen overheidsprogramma gericht op het doorvoeren van beleidswijzigingen om gelijke rechten en kansen voor mannen en vrouwen te bevorderen. Het programma richt zich op thema's als discriminatie op basis van gender, inkomensongelijkheid en mensenhandel.

Het project was erop gericht om dit nationale kader voor beleidsverandering te vertalen naar praktische en concrete veranderingen op lokaal niveau. Dit kreeg vorm in vier ronde tafels omtrent het onderwerp, in de steden Kaniv, Smila, Kiev en Vinnytsia. De facilitators van deze ronde tafels werden eerst middels een landelijk seminar getraind op het onderwerp en op het maken van de vertaalslag naar lokaal niveau. Via de ronde tafels werden vervolgens zo'n 90 groene politici, activisten en medewerkers van NGO's bereikt.

Het project leidde, naast toegenomen kennis en vaardigheden, ook tot een gezamenlijke brief van de projectgroep aan het Ministerie van Sociale Zaken met een inhoudelijke bijdrage aan het overheidsprogramma. De deelnemers organiseerden een eigen facebook pagina, om elkaar te blijven informeren over gender issues en beleid in Oekraïne.

DECEMBER 2018: CONFERENTIE “FIVE YEARS OF OCCUPATION OF CRIMEA: FUTURE PROSPECTS, REALITY, CHALLENGES”

In 2019 is het alweer vijf geleden dat de Krim werd bezet. Voor EEDI reden om eind 2018 aandacht te besteden aan de status van de regio, en aan de gevluchte originele bewoners. De groene partij PZU trekt zich het lot van de Krim Tataren aan. Er werd een conferentie georganiseerd met als doel het delen van up-to-date informatie over de bezetting, en het verkennen van potentiële stappen voor civil society organisaties. De activiteit kreeg vorm in enkele discussies en een publicatie met een samenvatting van de situatie en de bevindingen van de diverse experts.

In drie paneldiscussies werden legale, culturele en militaire aspecten van de bezetting van de Krim besproken. In de panels zaten onder andere enkele leden van de Mejlis of the Crimean Tatar People (het hoogste vertegenwoordigende orgaan van de Krim Tataren), leden van de PZU, advocaten, journalisten en medewerkers van diverse NGO's.

Doordat er veel Tataarse politici aanwezig waren, trok de conferentie maar liefst journalisten van 7 tv-kanalen, waarmee het onderwerp aanzienlijke media-aandacht kreeg. Verder waren er zo'n 30 bezoekers aanwezig, waaronder medewerkers van enkele NGO's en leden van de groene partij. In het verspreiden van up-to-date

informatie slaagde de conferentie dus. Daarnaast bood het voor de gevluchte Tataren een praktisch moment om met politici en civil society organisaties te praten en potentiële verdere stappen te verkennen.

EVALUATIE

Op dit moment zijn de Oekraïense groenen niet vertegenwoordigd in het parlement. De samenwerking bestond in 2018 dan ook met name uit het ondersteunen van projecten gericht op het verrijken van de kennis van de gemeenteraadsleden en andere actieve leden, en het aanrijken van concrete handvaten om verandering te bewerkstelligen op lokaal niveau. In die zin is 2018 een geslaagd jaar geweest. Door deze activiteiten wordt bovendien de partij van onderaf versterkt, zodat zij zich op kan maken voor de parlementaire verkiezingen in oktober 2019 en de lokale verkiezingen in 2020. Tegelijkertijd zijn niet alle activiteiten gerealiseerd zoals gepland, en is er nog sprake van ruimte voor verbetering in het stroomlijnen van de samenwerking met de partner.

SAMENVATTING

Gerealiseerd budget
€ 6.587

Instrumenten
Projectfinancieren

Capaciteiten
Netwerk

Highlights

- Groeiend aantal actieve jongeren in de regio
- Productieve cumulatieve samenwerking tussen HBS, CDN en DDA

PARTNER

In Oost-Europa en de Balkan werkt DDA al een aantal jaar samen met het Cooperation and Development Network Eastern Europe (CDN), een koepelorganisatie die zich richt op het ontwikkelen van de groene beweging in Oost-Europa en daarbij focust op jongeren. CDN heeft 15 lid organisaties.

ACTIVITEITEN

OKTOBER 2018: THINK AND ACT THROUGH GREEN PRISM: GREEN ADVOCACY FOR UMB (OEKRAÏNE, MOLDAVIË EN WIT-RUSLAND)

Dit project had tot doel om de waarden van groene politiek te introduceren en versterken bij jongeren in de regio, en hen praktische gereedschappen aan te reiken die uitwisseling en samenwerking ook na het project ondersteunen en stimuleren. Een secundair doel was de jongeren in staat te stellen de opgedane kennis zelf via workshops in hun eigen organisaties verder te verspreiden. De doelgroep bestond uit jongeren van de lidorganisaties van CDN in de UMB regio (Oekraïne, Moldavië en Wit-Rusland), en jongeren die deel hadden genomen aan de Green Academy van de HBS. In totaal namen er 17 mensen deel.

Het project vond plaats in Kiev, en werd voorafgegaan door een voorbereidende meeting om de locatie en het programma vast te stellen. CDN koos hierbij voor Kiev, omdat zij graag meer inzicht wilde krijgen in de stand van zaken van haar Oekraïense lidorganisatie en van groene politiek in Oekraïne in het algemeen.

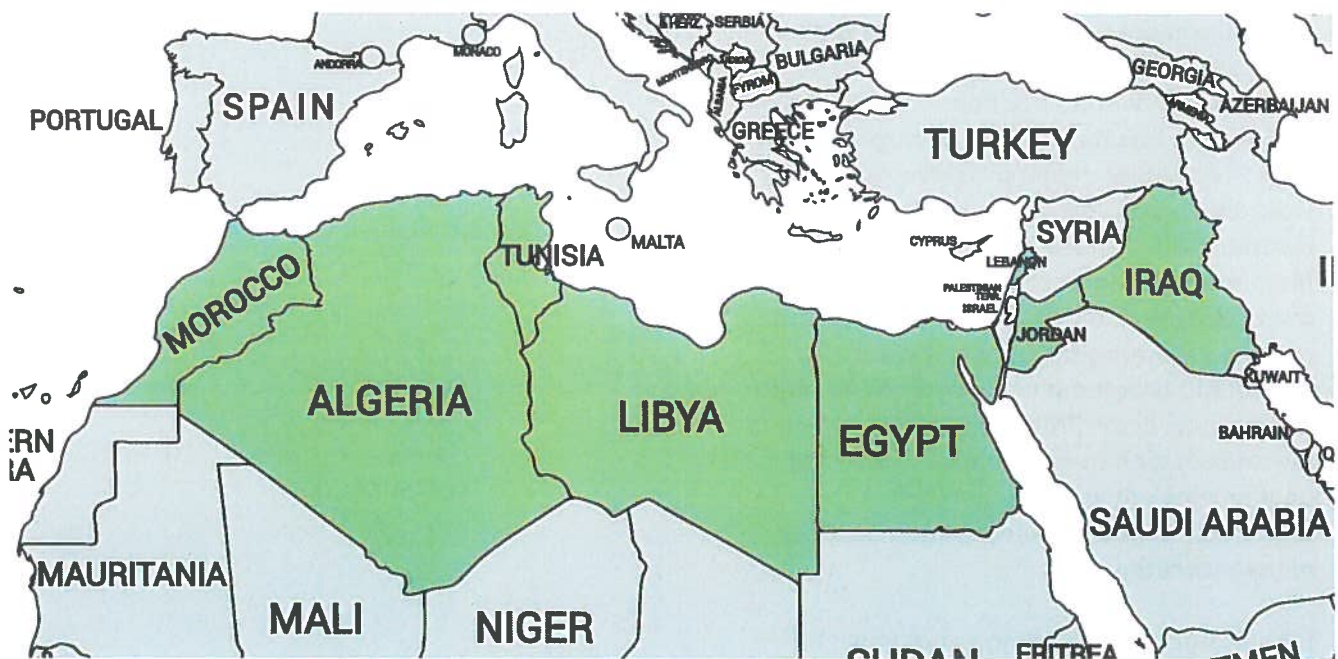
Het project kreeg vorm in een driedaagse combinatie van training en seminar, met lezingen, discussies en interactieve trainingen. Er waren verschillende sprekers uit de civil society, op thema's als nucleaire energie, gender (ook binnen groen activisme en groene politiek) en het probleem van propaganda en disinformatie in de UMB regio. Centraal stond het overbruggen van de ruimte tussen activisme en politiek. Hierover ontstonden levendige discussie tussen deelnemers met betrekking tot hoe men dit in kan vullen en daadwerkelijk verandering kan bewerkstelligen. Om het materiaal over te brengen aan de jongeren werkte CDN met democratische non formal education (NFE) methodologieën.

EVALUATIE

Tijdens de training werd duidelijk dat er bij de deelnemers veel ontgoocheling is te bemerken met betrekking tot het functioneren van de politiek – zij ervaren politiek als besmeurd door corruptie. De jeugd is politiek meest passieve groep in Oekraïne, zowel op het gebied van institutionele politiek als civiel activisme. Men heeft weinig vertrouwen in overheidsinstellingen. Over het algemeen gelden deze tendensen regiobreed. Opvallend is ook dat uit onderzoeken blijkt dat mensen in de UMB regio milieukwesties niet zozeer zien in een politiek licht – het gaat eerder om ‘moeder natuur’ beschermen dan sociale, economische en mensenrechten.

Inhoudelijk valt er dus nog veel winst te behalen in de regio. Tegelijkertijd zat er veel energie in de groep, en een aantal deelnemers hebben aangegeven graag actief te willen worden in de UMB werkgroep van CDN. Ook waren veel deelnemers geïnspireerd om een actievere rol te gaan spelen in hun respectievelijke lidorganisaties.

HET ZUIDELIJK PARTNERSCHAP

INLEIDING

Met de aanhoudende onrusten is de MENA-regio geen stabiel gebied maar des te belangrijker is het de democratische krachten te versterken op de plekken waar dat mogelijk is. Tunesië, waar 8 jaar geleden de Arabische lente begon en waar sindsdien een democratie aan het ontluiken is, Marokko waar hervormingen zijn doorgevoerd en Libanon waar de situatie ondanks alle onrust in de buurlanden bestending blijft zijn zulke plekken.

Al enige jaren is DDA betrokken bij de ontwikkelingen in de MENA-regio. Onder andere via de Global Greens en de African Green Federation en via samenwerking met lokale partners sinds 2017 heeft DDA zich verdiept in de gebeurtenissen en vooruitgang op het gebied van democratische ontwikkeling en ecologische thema's. Het democratiseringsproces is een interessant en belangrijke trend die DDA graag ondersteund door participatie te stimuleren en het vertrouwen in politiek te vergroten.

DDA IN HET ZUIDELIJK PARTNERSCHAP

Deelname bijeenkomst internationaal groen jongerennetwerk

Voor de General Assembly van de Federation of Young European Greens (FYEG) en de aansluitende spring conference heeft DDA vijf jongeren uit de MENA-regio uitgenodigd. Twee van hen kwamen uit Marokko twee uit Tunesië en één uit Libanon.

Doel van deze uitnodiging was het versterken van netwerken van deze jongeren met groene jongeren in Europa, en uitwisseling van kennis en ervaringen, zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak. In Marokko is namelijk recentelijk een jongerenpartij opgericht, en de Libanese deelneemster is bij de Green Party of Lebanon verantwoordelijk voor de jongerenafdeling. Zowel vanuit FYEG als van de jongeren zelf is geuit dat hun aanwezigheid zeer op prijs werd gesteld.

Uitwisselingsbezoeken vertegenwoordigers (potentiële) counterpartners

In oktober is de voorzitter van de Parti Verte Marocaine naar Nederland gekomen voor een uitwisselingsbezoek. Hij heeft Tweedekamerlid en voormalig fractieleider Bram van Oijk ontmoet, gepraat met de interim-voorzitter van GroenLinks, heeft een bezoek gebracht aan het Landelijk Bureau, heeft een bijeenkomst met de werkgroepen Midden-Oosten en Internationale Samenwerking voorgezeten en heeft kennis uitgewisseld met de afdeling communicatie. Ook heeft DDA hem in contact gebracht met andere partijen, zoals een journalist die lang in Marokko heeft gewoond en het NIMD.

SAMENVATTING

Gerealiseerd budget

€ 43.981

Instrumenten

Trainen & verbinden

Capaciteiten

Commitment & coherentie

Highlights

- In 2018 vond het congres van de Parti de la Gauche Verte Marocaine plaats
- Het jongerenbestuur heeft in 2018 haar eerste activiteiten georganiseerd
- De eerste training voor het kaderbestuur vond plaats in 2018
- De voorzitter van PVM is voor een uitwisselingsbezoek naar Nederland gekomen

PARTNER

In deze oriënterende fase in Marokko is voor een meersporenbeleid gekozen. Eén van de samenwerkingspartners is de Parti Verte Marocaine (PVM), opgericht in 2010.

Daarnaast zijn er activiteiten ontwikkeld in samenwerking met het NIMAR.

POLITIEKE CONTEXT

Over het algemeen is de politieke situatie relatief stabiel, met uitzondering van de protesten in de Rif. Koning Mohammed VI heeft verregaande uitvoerende en wetgevende bevoegdheden, maar is populair bij het volk. Toch heerst er veel sociale spanning, vooral in de Rif, het noordelijke gebied van Marokko. Vooral de hoge jongerenwerkloosheid, inkomensongelijkheid en corruptie zijn problemen in deze regio. In de Rif waren in 2017 geregeld demonstraties vanwege de achterstelling van het gebied. Kopstukken van die demonstratie die waren opgepakt kregen in juni 2018 hun veroordeling te horen, oplopend tot 20 jaar gevangenisstraf. Nationaal en internationaal heeft dit tot ophef geleid.

Koning Mohamed VI heeft, naast economische en sociale hervormingen, ook zijn eigen machtbasis versterkt door het leger te versterken en leden van zijn binnencirkel op belangrijke posities in de regering te plaatsen. In augustus de Marokkaanse autoriteiten onverwachts de dienstplicht opnieuw invoerde. Mannen en vrouwen tussen de 19 en 25 jaar zijn verplicht tot het vervullen van twaalf maanden militaire dienst.

ACTIVITEITEN

23/24 JUNI + 21/22 DECEMBER - REGIONALE TRAINING & LANDELIJKE CONFERENTIE JONGEREN

In 2017 heeft DDA samen met de Parti Verte Marocaine (PVM) de eerste jongerentraining georganiseerd in Rabat en is een oprichtingsbestuur gekozen. Het plan voor 2018 was om dit netwerk verder uit te breiden met een training in een andere regio en een landelijke bijeenkomst. In juni heeft de tweede training plaatsgevonden in Marrakesh voor 42 jongeren. Hier was, naast de trainer, ook een bestuurslid van de Federation of Young European Greens aanwezig om te ondersteunen.

Het was een interessante en goed ontvangen training en de samenwerking met onze partner verliep prettig. Er is besloten om in 2018 nog een tweede lokale training te organiseren om het jongeren-netwerk uit te breiden. Deze vond plaats in Beni Mellal en er waren 24 Deelnemers aanwezig. De training werd beoordeeld met een 9.1.

18/19/20 DECEMBER - TRAINING LANDELIJK KADER COUNTERPARTNER

Voor 2018 stond het congres van de PVM gepland in oktober. Doordat ze dit wilden

koppelen aan een internationale training van de African Green Federation is dit verplaatst naar half november. Op het congres is een nieuw bestuur gekozen dus wij hebben, in overleg met de PGVM, dit moment afgewacht om het nieuwe bestuur een training te kunnen geven. Dit vond plaats in december in Beni Mellal, voorafgaand aan de jongerentraining. De training was gefocust op communicatie, zowel intern als extern. Er waren 32 mensen aanwezig.

12 NOVEMBER - RONDE TAFEL BELEIDSTHEMA

De rondetafel-discussie die we samen met het NIMAR hebben georganiseerd had als onderwerp: gelijkheid en erfrecht. Het is een actueel onderwerp waarbij we zowel deelnemers uit Marokko als Tunesië hadden uitgenodigd om ervaringen uit te wisselen. Er waren in totaal rond de 25 deelnemers die zorgden voor een goede inhoudelijke discussie. Meerdere participanten merkten gedurende de dag op dat samenwerking tussen de aanwezige verschillende feministen (of die nu uit een seculier-liberale, islamitische of socialistische hoek komen) elementair is voor verandering binnen het erfrecht. Bij de ronde tafel waren ook leden van de PVM aanwezig.

EVALUATIE

In 2018 is de samenwerking met de PVM geïntensiveerd en is er op verschillende vlakken bijgedragen aan partijopbouw. Met de jongerentrainingen hebben we bijgedragen aan de capaciteit commitment, door meer jongeren bij de partij te betrekken. Met de communicatietraining voor het bestuur is bijgedragen aan coherentie.

Het nieuw gekozen jongerenbestuur kon aan de slag en heeft dit jaar twee jongerentrainingen georganiseerd, eentje meer dan oorspronkelijk gepland. Er zijn veel nieuwe jongeren betrokken geraakt, het is nu zaak hen vast te houden en een plek te geven binnen een goedgeorganiseerde organisatie. Hiervoor zal het jongerenbestuur een meer (pro)actieve rol moeten gaan spelen. Eind 2019 wordt er een nieuw bestuur gekozen, waarschijnlijk op het landelijk congres dat zal worden georganiseerd.

Tijdens het congres in november 2018 is er een nieuw bestuur verkozen. Ook zij zullen proactief moeten zijn om de partij een stap verder te helpen. Met de communicatietraining is hier een eerste aanzet toe gegeven. De interne taakverdeling moet beter en efficiënter verdeeld worden, zodat mensen weten wie waar verantwoordelijk voor is.

SAMENVATTING

Gerealiseerd budget
€ 32.915

Instrumenten
Trainen & verbinden

Capaciteiten
Netwerk

Highlights

- In 2018 vonden voor het eerst in de geschiedenis gemeenteraadsverkiezingen plaats
- Er was een horizontale en verticale vrouwenquota, 47% van de raadsleden is vrouw
- Met AIM heeft DDA 60 vrouwen getraind in aanloop naar de verkiezingen
- 12 van hen zijn verkozen als raadslid, 1 als burgemeester en 1 als vice-burgemeester

PARTNER

Ook in Tunesië heeft DDA voor een meersporenbeleid gekozen. Eén van de samenwerkingspartners is Action in the Mediterranean, een Belgische NGO.

POLITIEKE CONTEXT

De decentralisatie van Tunesië is een belangrijke stap in het democratiseringsproces. De lokale verkiezingen waren meermaals uitgesteld maar hebben plaatsgevonden op 6 mei 2018. Mede door het vrouwenquota zijn er veel vrouwen als vertegenwoordigers verkozen, maar liefst 47%. Daarnaast was er een verassend hoog aantal jongeren onder de 35 gekozen, 37%. De onafhankelijke politici waren de grote winnaars van de verkiezingen, 32,9%.

De meeste politieke partijen zijn jong en instabiel, er komen nog regelmatig nieuwe partijen bij, al dan niet door schisma's. De economische ontwikkelingen blijven grotendeels achter, de dinar is veel minder waard en (jeugd)werkeloosheid neemt toe. Dit doet het vertrouwen in de politiek en democratie in zijn geheel erg afnemen. Dit wordt ook aangehaald als reden voor de vrij lage opkomst tijdens de verkiezingen, 35,6%.

Nida tounes, een brede partij met als gemene deler dat ze een blok tegen de Islamitische partij Ennahda wilden vormen, heeft grote moeilijkheden om overeind te blijven. Tijdens de lokale verkiezingen hebben zij ook sterk verloren, meer dan Ennahda.

Toerisme, vroeger een van de belangrijkste inkomstenbronnen van Tunesië, lag vrijwel stil na de revolutie en de twee grote terroristische aanslagen. Langzamerhand begint dit weer een beetje te lopen, al blijft de veiligheidssituatie een probleem. Ook in 2018 waren er soms onregelmatigheden zoals een aanslag op het leger in de regio Kasserine.

ACTIVITEITEN

21/25 FEBRUARI + 22/26 MAART - TRAINING VROUWELIJKE KANDIDATEN GEMEENTERAAD

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen hebben we twee trainingssessies georganiseerd van steeds vier dagen waarvoor 60 vrouwelijke kandidaten waren geselecteerd. Het was een diverse groep met vertegenwoordiging van alle regio's en een hoge kwaliteit aan ervaringen en expertise van de vrouwen. Tijdens de verkiezingen zijn twaalf van hen verkozen als raadslid en één iemand als burgemeester. Naderhand hebben we een terugkomdag georganiseerd voor de vrouwen die waren verkozen en een aparte dag voor degene die niet waren verkozen. De trainingen zijn georganiseerd in samenwerking met de Belgische ngo Action in the Mediterranean (AIM).

19 JUNI / 13 JULI - FACT FINDING GROENE (JONGEREN) ORGANISATIES

In juni/juli heeft er een fact-finding plaatsgevonden om beter in kaart te brengen welke milieuorganisaties er actief zijn, wie zich waarmee bezig houdt en wat de belangrijkste thema's zijn. Er zijn ontzettend veel organisaties actief, maar voornamelijk lokaal georiënteerd en met weinig politieke slagkracht. Een vervolgstap zou kunnen zijn om dit

versplinterde netwerk samen te brengen om te kijken hoe er samengewerkt kan worden om gemeenschappelijke thema's samen te agenderen en aan te pakken.

2 FEBRUARI - ECOLOGISCHE CONFERENTIE

Op de planning van DDA stond om een training voor jongeren op een sociaal-ecologisch thema te organiseren. Echter, uit de gesprekken met organisaties en individuen is niet duidelijk geworden wie een mogelijke samenwerkingspartner voor DDA zou zijn om samen trainingen te organiseren voor jongeren. Daarnaast waren er wel een andere, meer voor de hand liggende, opties voor een vervolgactiviteit. Eén daarvan was het organiseren van een conferentie over een actueel onderwerp waar we zowel de milieuorganisaties als de raadsleden die we hadden getraind voor hebben uitgenodigd. Het gesprek ging over hoe coördinatie en collectieve mobilisatie op het gebied van milieu het vermogen om invloed uit te oefenen op het publieke debat en het politieke besluitvormingsproces te kunnen versterken. In totaal waren er ongeveer 70 aanwezigen, een diverse groep activisten, experts, onderzoekers en raadsleden.

EVALUATIE

Er zijn goede activiteiten ontwikkeld in samenwerking met Action in the Mediterranean (AIM). De trainingen waren van goede kwaliteit, evenals de deelnemers. De conferentie die georganiseerd werd om de deelnemers van deze trainingen met het bredere netwerk van DDA van activisten en expert op het gebied van milieu en duurzaamheid in contact te brengen was succesvol en goedbezocht. De fact-finding van groene organisaties was hier een cruciale voorbereiding op.

De conferentie en de deelnemers bieden mogelijkheden voor DDA om in het netwerk te blijven investeren middels trainingen en netwerkbijeenkomsten. Dit draagt bij aan een groen politiek bewustzijn, bij zowel politici als mensen die zich inzetten voor een beter milieu.

SAMENVATTING

Gerealiseerd budget

€ 32.915

Highlights

- Op 6 mei vonden de parlementsverkiezingen plaats
- De Green Party of Lebanon deed hieraan mee in de coalitie Kuluna Watani die één zetel heeft gewonnen welke is ingevuld door Paula Jacobian
- Een lid van de Green Party of Lebanon nam deel aan de General Assambly van FYEG in Utrecht

POLITIEKE CONTEXT

Op 6 mei 2018 vonden de parlementsverkiezingen plaats waarbij ook de nieuwe kieswet in werking is getreden. Ondanks deze kleine democratische verbetering blijkt het politieke bestel voor weinig verandering ontvankelijk. Er zijn slechts vier nieuwe kamerleden verkozen, waarvan één vrouw wat het percentage vrouwen in de kamer op drie procent brengt. Het duurde meer dan 8 maanden om een nieuw kabinet te vormen.

De opvang van de Syrische vluchtelingen is problematisch te noemen. De opvangkampen van Palestijnse vluchtelingen zijn door de jaren heen veranderd in permanente getto's, en men voorziet eenzelfde scenario voor de Syrische vluchtelingen. Om die reden zijn er geen officiële vluchtelingenkampen, en is de opvang dus provisorisch.

In november 2018, vanuit Saoedi Arabië, kondigde Saad Hariri onverwachts zijn aftreden aan als premier. Zijn besluit riep veel vragen op. De Libanese president Michel Aoun zei zelfs dat Hariri was ontvoerd. De hele episode bracht het logge politieke systeem in Libanon niet uit evenwicht. De bedoeling leek om Hezbollah uit de tent te lokken, maar hier werkte zij niet aan mee, en eiste van Saoedi Arabië dat zij hun premier terug zouden laten keren naar Libanon.

Er zijn ook veel ecologische problemen. De kwaliteit van water en lucht is in Libanon het slechtst van de hele regio. Afvalverwerking is sinds de crisis van 2015 nog steeds een heikel punt. Energie wordt niet duurzaam opgewekt en er zijn grote tekorten, delen van het land zitten dagelijks periodes zonder stroom.

ACTIVITEITEN

FACT FINDING MOGELIJKE COUNTERPARTNERS

Door omstandigheden was de fact-finding uitgesteld tot later in het jaar en zijn we uiteindelijk half december 2018 naar Libanon afgereisd. Naast twee DDA-medewerkers was er ook een beleidsmedewerker aanwezig van GroenLinksfractie in de Tweede Kamer, met de portefeuille Europa en Buitenlandbeleid. Het was een zeer succesvolle fact-finding waarbij verschillende internationale organisaties, ngo's en politieke partijen zijn gesproken. Er zijn opties voor DDA om bij te dragen aan een democratische ontwikkeling en aan de partijopbouw van counterpartners. Een van die partners was de Green Party of Lebanon met wie ook vrij snel een vervolgactiviteit werd gepland.

RONDE TAFEL BELEIDSTHEMA

Vanwege het uitstel van de fact-finding heeft de ronde tafel over een beleidsthema nog niet plaats kunnen vinden.

EVALUATIE

Door interne ontwikkelingen bij DDA heeft het besluit om een fact-finding voor Libanon uit te voeren lang op zich laten wachten. Hierdoor is een vertraging opgetreden waardoor het bezoek aan Libanon pas in december plaatsvond en zijn enkele activiteiten niet uitgevoerd. De fact-finding was erg succesvol en gaf mogelijkheden voor DDA om de komende jaren actief te zijn.

Bureau de Helling

Democracy Development Abroad

Begroting 2019

ZUIDOOST-EUROPA		
Personeelskosten	€ 56.665	
	sub	€ 56.665
Macedonië	€ 37.000	
Turkije	€ 28.000	
Servië	€ 11.000	
Overige landen Zuidoost-Europa	€ 8.997	
	sub	€ 84.997
Bureaucosten (max 20%)		€ 28.332
	totaal	€ 169.994

OOSTELIJK PARTNERSCHAP		
Personeelskosten	€ 21.067	
	sub	€ 21.067
Oekraïne	€ 22.000	
Overige landen Oostelijk Partnerschap	€ 9.600	
	sub	€ 31.600
Bureaucosten (max 20%)		€ 10.535
	totaal	€ 63.202

ZUIDELIJK PARTNERSCHAP / SHIRAKA		
Personeelskosten	€ 62.640	
	sub	€ 62.640
Marokko	€ 43.000	
Tunesië	€ 23.000	
Libanon	€ 22.000	
Overige landen Zuidelijk Partnerschap / Shiraka	€ 5.960	
	sub	€ 93.960
Bureaucosten (max 20%)		€ 31.320
	totaal	€ 187.920

TOTAAL		
Personeelskosten		€ 140.372
Activiteitenbudget		€ 210.557
Bureaucosten (max 20%)		€ 70.187
	totaal	€ 421.116

Bijdragen Stichting Wetenschappelijk Democracy Development abroad 2018

Achternaam	Voorletters	Woonplaats	Bijdrage 2018
------------	-------------	------------	---------------

geen giften ontvangen van > of gelijk aan 4.500 euro

Bijlage: specificatie verplichtingen > € 25.000 aangegaan door DDA in 2018

	Naam	adres	Postcode	Plaats	Omschrijving	hoogte schuld
<u>Schulden met externe partijen</u>						
Handelscrediteuren						
geen schulden aangegaan > 25.000 euro						
Overige schulden externen						
1	Ministerie van Buitenlandse zaken	Rijnstraat 8	2515 XP	Den Haag	Onderbesteding van het subsidie ontvangen van ministerie van buitenlandse zaken over 2018. Op Twee projecten: Zuidelijke Partnerschap € 17.611 en Oostelijk Partnerschap € 21.137	€ 38.748,00
<u>Schulden met neveninstellingen</u>						
2	18-1-2018 Vereniging Groenlinks	Oudegracht 312	3503 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo Stichting DDA door het Landelijk bureau per 18-01-2018	€ 30.000,00
3	22-2-2018 Vereniging Groenlinks	Oudegracht 313	3504 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo Stichting DDA door het Landelijk bureau per 22-02-2018	€ 50.000,00
4	12-4-2018 Vereniging Groenlinks	Oudegracht 314	3505 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo Stichting DDA door het Landelijk bureau per 12-04-2018	€ 50.000,00
5	24-5-2018 Vereniging Groenlinks	Oudegracht 316	3507 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo Stichting DDA door het Landelijk bureau per 24-05-2018	€ 50.000,00
6	20-7-2018 Vereniging Groenlinks	Oudegracht 317	3508 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo Stichting DDA door het Landelijk bureau per 20-07-2018	€ 25.000,00
7	20-9-2018 Vereniging Groenlinks	Oudegracht 318	3509 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo Stichting DDA door het Landelijk bureau per 20-09-2018	€ 50.000,00
8	1-11-2018 Vereniging Groenlinks	Oudegracht 319	3510 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo Stichting DDA door het Landelijk bureau per 01-11-2018	€ 25.000,00
9	22-11-2018 Vereniging Groenlinks	Oudegracht 320	3511 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo Stichting DDA door het Landelijk bureau per 22-11-2018	€ 50.000,00
10	19-12-2018 Vereniging Groenlinks	Oudegracht 321	3512 RA	Utrecht	Aanvulling banksaldo Stichting DDA door het Landelijk bureau per 19-12-2018	€ 50.000,00
11	Vereniging Groenlinks	Oudegracht 321	3512 RA	Utrecht	Doorbelaste overhead 2018 door Vereniging GroenLinks aan Stichting DDA	€ 37.755,00